

Dijital Biz

HAZİRAN 2022 SAYI: 27 / FİYAT: 20 TL

ISSN : 2757-7309

dijitalbiz.com

Bilişim, Ekonomi, İş Dünyası Dergisi

Gelecekte Sağlığı Dijital Araçlardan Bağımsız Düşünemeyiz

Azerbaycan'da
TEKNOFEST
Rüzgarı Esti

NFT'ye Genel Bakış

Ülkü Ocakları'ndan
Blokzincir Akademisi

2022'nin ilk 3 ayında
Türk Girişimler
1,28 Milyar Dolar
Yatırım Aldı

Kitle Fonlaması ve
Kripto Varlıklar

Dr. Şuayip BİRİNCİ
T.C. Sağlık Bakanlığı
Bakan Yardımcısı

BLOK ZİNCİR

Akademisi

Ülkü Ocakları olarak Türkiye'de bir ilki yapıyor ve
#Blokzincir Akademisi'ni başlatıyoruz.

Dijital varlıklar ve metaevren teknolojisi gibi içerikleriyle
yaklaşık 1 yıl sürecek eğitim programına katılmak isteyenler
link üzerinden başvurabilir.

teknocak.com/sendekatil

VATANSEVER BİLİŞİM A.Ş. ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
(SORUMLU)
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

EDİTÖR
Sema Vatansever
sema.vatansever@dijitalbiz.com

GÖRSEL YÖNETMEN
Gökhan Ünlü
gokhan.unlu@dijitalbiz.com

SOSYAL MEDYA
Arzu Tufan
arzu.tufan@dijitalbiz.com

BARINDIRMA
Vatansever Bilişim & Bulutistan

REKLAM VE PROJE
reklam@dijitalbiz.com

ABONELİK
www.dijitalbiz.com/abone
abone@dijitalbiz.com

BÜLTEN GÖNDERİMİ
bulten@dijitalbiz.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık, Süreli Yayın

Dergide yayınlanan yazılardan
kaynak gösterilmesi koşuluyla
alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan
makale ve röportajlarda yer alan
fikirler yazarlarına ve röportaj veren
kişilere aittir, dergimiz için bağlayıcı
değildir.

Editörden

Şenol
VATANSEVER

Artan Dolandırıcılık Vakaları

Bayram ve tatil dönemlerinde sosyal medyada geçirilen süre ve etkileşim artıyor. Sosyal medya kullanımının arttığı bu zamanlarda siber korsanların da daha aktif olarak sizi kandırmak için farklı farklı yöntemler uygulayacağını bilincinde olmanızı öneririm. Mağduriyetler yaşamamak için olası siber tehditlere karşı uyanık olmanız, teknoloji ve sosyal medya okuryazarlığınızı geliştirmeye çalışmanız gerekir.

Yapay zekâ, nesnelerin interneti, Endüstri 4.0, Toplum 5.0, sanal ve artırılmış gerçeklik gibi birçok teknolojiyi ve kavramı konuşuyorken özellikle küresel salgın döneminde kripto paralar, NFT, Metaverse gibi birçok konu gündemimize girdi. Tabi siber korsanların da... Hem sosyal medyada hem bu teknolojilerin kullanımında bazı basit ama etkili önlemlerle güvenlik seviyenizi artırabilirsiniz.

Bilgisayarınızda mutlaka lisanslı ürünler kullanmanızı öneririm. Lisanslı olmayan, güncellemeleri düzenli olarak yüklemeyen, kırılmış uygulamalar kullandığınız durumlarda siber saldırılara daha açık olursunuz. Bilinen virüslere karşı koruyacak lisanslı ve güncel bir antivirüs programı kullanmanız güvenlik için önemlidir. Tabi ki hiçbir antivirüs programının yakalayamayacağı virüslerle de karşılaşma ihtimalinizin olduğunu aklınızdan çıkarmayın.

Hangi önlemi alırsanız alın %100 güvenli olduğunuz anlamına gelmez. Başınıza dertler açabilecek en önemli tehditlerden biri de güvenilirliğinden emin olmadığınız bağlantılara tıklamanızdır. Tanıdığınızdan, hizmet aldığınız şirketlerden, müşterilerinizden vb. kaynaklardan gelen ya da geldiğini zannettiğiniz her e-posta ya da mesaj masum olmayabilir. Tanıdığınız bir kişiden ya da şirketten geliyor olsa bile -eğer o kaynak da zararlı bir yazılımın etkisindeyse- içinde size zarar verebilecek bağlantılar içerebilir. Ya da gerçeğin bir benzeri olan bir adresten geliyor ve size oltalama saldırısı barındırıyor olabilir. Bilgisayarınız siz farkında bile olmadan ele geçirilebilir, tüm verilerinize erişilebilir, tüm yazışmalarınız görülebilir, bilgisayarınızdaki tüm dosyalarınız şifrelenip kullanılamaz duruma gelebilir.

Son dönemde özellikle kripto para borsaları müşterilerinin hesaplarını ele geçirip boşaltmak için sosyal medyada sahte borsa kampanya reklamlarını görüyoruz. Reklamı paylaşan hesabın gerçek kripto para borsası hesabı olup olmadığını mutlaka kontrol etmenizi, reklama tıklamamanızı, bu tarz yerlerde kesinlikle kullanıcı adı, şifre vb. bilgi girişi yapmamanızı öneririm.

Konuyla ilgili olarak Anadolu Ajansı'na verdiğim röportaj:
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/bilisim-uzmanlari-bayramlarda-artan-siber-dolandiriciliga-karsi-uyariyor/2576756>

Gelecekte Sağlığı Dijital Araçlardan Bağımsız Düşünemeyiz

16 Azerbaycan'da TEKNOFEST Rüzgarı Esti

20 Take Off Bakü'de Ödüller Sahiplerini Buldu

22 TEKNOFEST'te 500.000'den Fazla Yarışmacı Mücadele Edecek

24 NFT'ye Genel Bakış

26 Ülkü Ocakları'ndan Blokzincir Akademisi

28 "Bitcoin 2022" Miami

30 Byte Exchange Kripto Piyasasında Fark Yaratacak!

32 Vodafone, Metaverse'te Adresini Belirledi

34 Kucoin, Türkiye faaliyetlerine başladı

36 2022 Küresel Blockchain Sektörü için Dönüşüm Yılı

38 Fintek Ekosistemi

40 2022'nin ilk 3 ayında Türk Girişimler 1,28 Milyar Dolar Yatırım Aldı

42 Yapay Zeka Girişimlerinin Sayısı 5 Yılda 10 Katına Çıktı

44 Yeni start-up destek programı Founders Hub

46 45 milyon TL değerlendirme ile yatırım aldı

48 Fonbulucu'ya 4.5 milyon liralık ikinci yatırım

50 Yetişmiş İnsan Gücü Problemimiz

52 İMECE Uydusu için Geri Sayım Başladı

54 TÜRKSAT 6A'ya Türk Mühendisleri Damga Vurdu

58 Türkiye ve Kripto Varlıklar

60 Elektrikli Araçlar için Hızlı Şarj İstasyonları Hibe Programı

62 Türkiye'de elektrikli ve hibrit araçlara olan ilgi hızla artıyor

66 Elektrikli otomobil dönüşümü tarihi bir fırsat

70 Kitle Fonlaması ve Kripto Varlıklar

72 Fiber Altyapı 471 Bin Kilometreye Ulaştı

74 Togg, Gemlik'te kendi pistine çıktı

76 Kuantum Bilgisayarlar Dünyayı Değiştirecek

78 COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı

BENGÜ TÜRK

TEKNOLOJİ VE GELECEK

ŞENOL VATANSEVER
DİJİTAL BİZ DERGİSİ
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

(CANLI YAYIN)
HER PAZAR
SAAT 20:00

www.TeknolojiVeGelecek.com

Yunus Emre Yılı Görsel ve İşitsel Medyada Doğru Türkçe Kullanımı "Teknoloji" kategorisinde RTÜK Seçici Kurulu tarafından 1. seçildi.

Gelecekte Sağlığı Dijital Araçlardan Bağımsız Düşünemeyiz

Dr. Şuayip BİRİNCİ
T.C. Sağlık Bakanlığı
Bakan Yardımcısı

Dünyada COVID19 pandemisi giderek etkisini azalttı. Ancak yaşananlar, tüm dünyada sağlıkta yeni kavramların, yeni teknolojilerin daha fazla gündeme gelmesini sağladı. Türkiye'nin bu süreçteki geliştirdiği projeleri ve sağlıkta dijitalleşme serüvenini Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığının bilişim projelerinden sorumlu Bakan Yardımcısı Dr. Şuayip Birinci ile konuştuk.

Ülkemizin özellikle sağlıkta dijitalleşme sürecini ve sağlık bilişiminde geldiği aşamayı kısaca anlatır mısınız?

Ülkemizde sağlık dijitalleşmesinin temelleri 2000'li yılların başında atılmaya başlanmış, hastanelerde bilgi sistemleri yavaş yavaş kağıdın yerini almıştır. Özellikle 2010 sonrası sağlıkta dijitalleşmenin tüm dünyada sağlık hizmetlerinin odağına girmiş olması bizim ülkemiz için de aynı şekilde güçlü bir öncelik haline gelmiştir. Hepinizin bildiği gibi sağlık yatırımlarımız elbette sadece hastane yapmaktan ibaret değil. Sağlık yatırımları dediğinizde sağlıkla ilgili tüm alanlar bütüncül bir yaklaşım içerisinde ve güçlü bir kalkınma modeli ile ele alınarak yatırım yapıldı. Bakın, şu anda dünyanın en fazla kullanıcısı olan ve 30 binden fazla sağlık tesisini tek platformda toplayan e-Nabız kişisel sağlık sistemi, tüm gelişmiş ülkeler tarafından pandemi sonrasında bir ihtiyaç olarak yapılmaya başlandı. Fakat biz bu sistemi yaklaşık 7 senedir kullanıyoruz ve şu anki kullanıcı sayımızsa 60 milyona yaklaştı. e-Nabız kişisel sağlık kaydı sisteminin çok ötesinde, şu an ülkemizde yapılan ve yapılacak olan tüm projelerin altyapısını oluşturmaktadır. e-Nabız sistemini uygulamaya aldıktan sonra, yani tüm sağlık tesislerini tek platformda birleştirip veri standardizasyonunu gerçekleştirmenin hemen akabinde, SİNA-sağlık karar destek sistemini geliştirerek rasyonel politika üretimini, Mekânsal İş Zekâsı ile de sağlık verilerinin coğrafi konumlarına göre hizmet alan vatandaşların hareketlerini analiz ederek, anlaşılır ve kolay yorumlanabilir hale getirmeyi başardık. Örneğin, bir ilçeden diğerine ne kadar hastanın hangi branş için gittiğini şu anda görebiliyoruz. Bu sayede, kanıta dayalı

politikalar üretip sağlık sistemine daha iyi yön verebiliyoruz. SİNA ise, yani Sağlık İstatistik ve Nedensel Analizler uygulamamız ile muayene başına laboratuvar, görüntüleme ve reçete, reçete başına ilaç, yerli ilaç oranı, ameliyat, sezaryen, memnuniyet, mükerrer başvuru gibi parametreleri her branş için kurum, il ve ülke bazında karşılaştırmalı bir şekilde tüm hekimlerimiz ve yöneticilerimize açtık.

Yine 2015 yılı içerisinde, radyolojik görüntülerin 7x24 raporlanabilmesini, radyologlar arası telekonsültasyon yapılabilmesini ve değerlendirilebilmesini sağlayan teletıp sistemini devreye aldık. Teletıp/Teleradyoloji sisteminde şu an 400 milyona yakın görüntü ve 200 milyon rapor bulunuyor.

Geçmiş görüntülere bakılması zorunluluğu sayesinde yıllık 150 milyon TL tasarruf gerçekleştirdik. Baktığınızda, bu çöpe gidecek bir para iken doğrudan ülkemiz kasasında kalıp vatandaşa hizmet olarak geri dönmüştür. Şu an 20 yılın sonunda geldiğimiz noktada dünya ile yarışan, ülkemiz adına sağlık yönetiminin önemli bir parçası haline gelmiş dijital bir altyapıya sahibiz. Bu altyapı sayesinde gelecek teknoloji olarak gösterilen yapay zekâ, büyük veri, makine öğrenimi temelli projelerimizi hayata geçirmek için var gücümüzle çalışmaya ve üretmeye devam ediyoruz.

Sağlık bilişimi projelerinin temelini oluşturan e-Nabız Sistemi'ni anlatır mısınız, şu an bu alanda dünyadaki yerimiz nedir?

e-Nabız, bugün itibarıyla 60 milyona yakın vatandaşımız tarafından kullanılmaktadır. e-Nabız'ı vatandaşımızın kullanımına sunduktan hemen sonra 2017 yılında birleşmiş milletler inisiyatifinde dünya çapında en iyi sağlık uygulaması ödülünü aldık. Bu, benim için ve ekibim için çok önemli bir motivasyon kaynağıydı. İlk sorunuzda da söylediğim gibi e-Nabız ülkemizdeki tüm dijital sağlık uygulamalarının temeli niteliğindedir. Sorunuza gelecek olursak, evet e-Nabız dünyanın gelişmiş ülkeleri de dahil, çok rağbet gören

ve sürekli yabancı ülke sağlık yöneticilerinin ülkemize gelerek bizzat bizlerden dinlediği ve ülkelerine entegre etmek istediği uygulamadır. e-Nabız, dijital sağlık alanında ülkemiz adına yüksek teknoloji bir ürün olarak ihraç edilme aşamasındadır. Şu an ülkemiz dışında birkaç ülkeyle görüşmeler devam etmektedir ve kısa süre içerisinde de sonuçlanarak ülke kalkınmasına katkı sağlayacak bir ürün olacaktır.

Dijital sağlık konusunda kamuda ürettiğimiz ve tüm dünyaya ihraç edilecek bir ürün haline gelen e-Nabız, bu sayede ülkemizin sadece sağlık hizmet sunumundaki bilinirliğine değil, sağlık bilişiminde de güçlü bir hale gelmesine önemli katkılar sağlamaktadır.

Bu anlattığınız sağlık bilişimi projelerinin COVID19 pandemisi sürecinde ülkemize katkısı oldu mu? Pandeminin dijital yönetimini anlatır mısınız?

Bildiğiniz gibi biz sağlık bakanlığı olarak dünyanın aksine pandemi ülkemize gelmeden yaklaşık 3 ay öncesinde dünyadaki gelişmeleri çok yakından takip ederek azami önlemlerimizi almaya başlamıştık. 11 Mart 2020 tarihinde ülkemizde ilk vakanın görülmesinden itibaren dijital doygunluk seviyemiz sayesinde süreci dijital platformlarda yönetmeye henüz ilk günden itibaren başlamıştık.

Ülkemiz açısından pandemi süresince hem sağlık hizmetlerinin hem de sosyal hayatın

devam etmesine yönelik Sağlık Bakanlığı bünyesinde sağlık bilişimi odaklı birçok ürün ve uygulamayı da ivedilikle hayata geçirerek pandemi ile mücadelede çok daha güçlü bir konuma geldik. Pandemi ülkemize girmeden kısa bir süre önce Halk Sağlığı Yönetim Sistemi'ni (HSYS) ülkemizin mühendisleriyle 40'tan fazla sistemin entegre edildiği pandemi yönetim sistemi olarak hizmete alarak, ilk vakadan itibaren kesintisiz bir şekilde hizmet veren altyapıyı kamu, özel ve üniversite dahil olmak üzere tüm sağlık tesislerimizde kullanılabilir hale getirdik.

Yine salgının toplumsal bulaş hızını azaltmak ve toplumsal tedirginlikleri en aza indirerek güçlü bir kontrol mekanizması sağlamak adına Filyasyon ve İzolasyon Takip Sistemi'ni (FİTAS) uygulamaya alarak ulusal ölçekte salgının en yüksek seviyeye çıktığı zamanlarda 48 bin kişiye ulaşan temas takibini, ekiplerimiz vasıtasıyla bizzat yerinde kontrol altına aldık.

Bunun yanısıra vaka olarak tespit edilmiş kişilere bilim kurulu tarafından rehberler eşliğinde ilan edilen ilaçlarını yaşadığı hanelere teslim ederek güçlü bir izolasyon politikası izleyip salgının yayılma hızını güçlü bir şekilde kontrol altına almaya başladık. FİTAS uygulamasını ilgili kamu kurumlarının da kullanımına sunarak salgının denetim unsurlarının da eksiksiz yerine getirilmesini gerçekleştirdik.

Vatandaşlarımızın COVID19 belirtilerini kontrol edip gerektiğinde sağlık tesislerine başvurmaları yönünde kendilerine tavsiye kararı veren web ve mobil tabanlı uygulama olan Korona Önlem uygulamasını 19 Mart 2020 tarihinde halkımızın kullanımına sunduk. Bu sayede 12 binden fazla pozitif vakayı tespit ederek tedavilerine başladık.

Pandemi süresince günlük hayatımızın bir parçası haline gelen, iş ve sosyal hayatımızın güvenli bir şekilde sürdürülebilmesi için Hayat Eve Sığar (HES) uygulamasını geliştirerek tüm ülkenin kullanımına sunduk. 222

milyondan fazla HES Kodu alınan sistem üzerinden 15 milyardan fazla risk kontrolü yapıldı. 30 milyondan fazla riskli HES Kodunun teması diğer vatandaşlarla teması engellendi.

Bunun yanısıra devam eden pandemi sürecince getirilen izolasyon kararları boyunca tedavi ve rehabilitasyon süreçleri aksayan özel çocuklarımızın çevrimiçi ortamlarda görüntülü rehabilitasyon desteği alabilecekleri Özel Çocuklar Destek Sistemi'ni ve pandemide insanüstü emek ve mesai harcayan sağlık çalışanlarımız ve ailelerinin ihtiyaç duyduklarında yine görüntülü psikolojik destek alabilecekleri Ruh Sağlığı Destek Sistemi'ni kullanıma sunduk.

Tüm pandemi sürecinin bilişim sistemleriyle kayıt altına alınıp takip edildiği ülkemizde aşı sürecini de bu sisteme dahil ederek AŞILA uygulamasını devreye aldık ve aşı hakkı tanımı, randevu, aşının uygulanması ve aşı kartı süreçlerini kamu, tüm sağlık tesislerimizde ve yerinde aşı yaptığımız tüm alanlarda bu uygulama üzerinden gerçekleştirdik.

Tüm bu süreçte hem PCR sonuçları, hem kronik hastalıkları ve tüm sağlık kayıtlarını e-Nabız üzerinden takip edebilen vatandaşlarımız, aşı olduklarında da aşı kartlarına e-Nabız ve HES üzerinden ulaşabilir hale geldi.

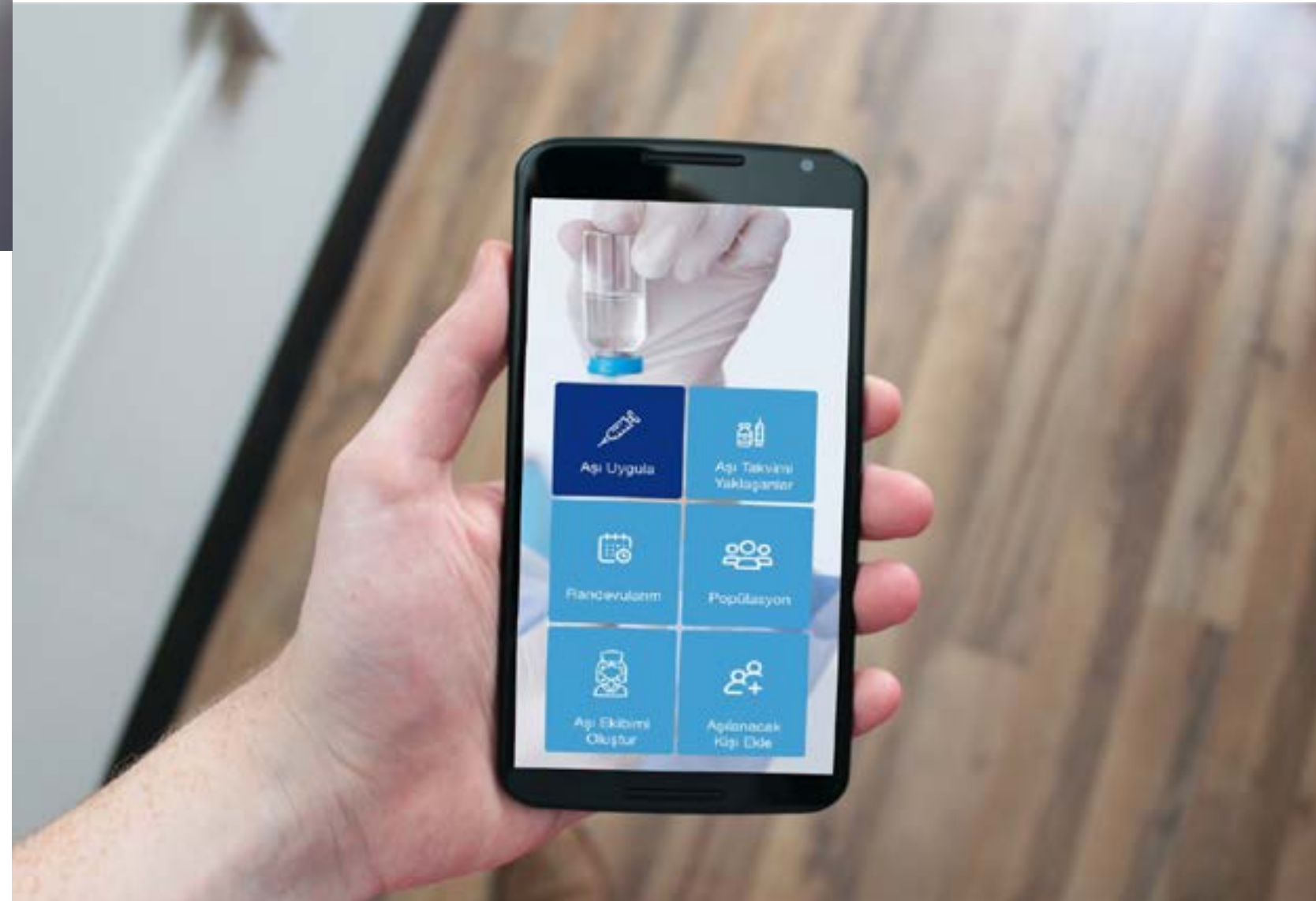
Dünyada şu anda yeni nesil teknolojiler olan yapay zekâ, makine öğrenimi, büyük veri, artırılmış gerçeklik gibi teknolojilerin sağlık alanında kullanımı gündemde. Ülkemizin bu alanlardaki projelerinden bahsedebilir misiniz?

Sağlık sektörü yeni nesil teknolojilere en hızlı adapte olan alandır. Konuyu temelinden ele alacak olursak; dünya nüfusu hızla artıyor. 2050 yılına kadar dünyada her 6 kişiden 1'inin 65 yaş üstünde olması bekleniyor ve bağımlı yaşlı nüfus giderek çoğalıyor. Bunun yanında kentsel alanlarda yüzde 55 olan nüfusun, 2050'ye kadar yüzde 68 olması yine projeksiyonlar arasında. Dünyadaki tüm ölümlerin yüzde 71'i kronik hastalıklardan kaynaklanıyor. Tüm bunlara bağlı olarak da sağlık harcamalarının ekonomik yükü artış gösteriyor.

Durum böyleyken, beklentiler bu denli değişirken ve teknoloji bize sunduklarıyla aklın sınırlarını zorlarken, zamanla yarıştığımız sağlık hizmetinin, hastanelerden çıkıp hayatın her alanında kontrol edilebilir hale gelmesi kaçınılmazdır.

Tüm bu tehditlere pandemiye de eklediğinizde, dünya ölçeğinde sağlık sektörünün yüksek teknolojinin sağladığı imkanları maksimum seviyede kullanması bir zorunluluk halini almıştır.

Dünyada, doktorsuz, kimi zaman hastasız hastaneler konuşuluyor. Uzaktan hasta takibi dediğimiz kavram, mobil cihazlarla tanı ve tedavi sürecine evriliyor. Erken tanı kavramı, artık gen teknolojileri ile, büyük veri ile, akıllı sistemler ile çok daha geniş bir anlama sahip hale geliyor.

Bugün diyabet, obezite, hipertansiyon gibi hem giderek yayılan, hem birçok hastalığın temelini oluşturan, hem de sağlık harcamalarının büyük bir kısmını kapsayan hastalıklarla mücadele, uzaktan dijital uygulamalar ve teknoloji odaklı önleyici hizmetlerle daha mümkün hale geliyor. Dünya, yapay zekâ ve veri odaklı finans uygulamaları, değer bazlı satın alma modelleri, tedavi kalitesine göre geri ödeme sistemleri üzerine yoğunlaşmış durumda.

Ülkemizin, sağlık hizmetinin toplumsal ayağını gerçekleştirmenin bir sonraki adımı olan sağlık bilişimi, sağlık teknolojisi, önleyici hizmetler ve sağlık okuryazarlığı konularında dünyaya yön veren, yerli ve milli cihaz ve uygulamalar üreten, sadece kendi insanına değil, bölgesine sağlık hizmeti sunan bir ülke

ile okunmasını sağlayarak COVID19 pozitif, negatif ve pnömoni durumlarının tespitini mümkün hale getirdik. Benzer bir çalışmayı mamografi görüntüleri için yaptık, lezyon ve kalsifikasyonları yapay zekâ yardımı ile tespit etmek amacıyla "Mamografi CAD" uygulamasını geliştirdik.

Çalışmalarımızı şimdi yapay zekâ desteğiyle meme, akciğer veya prostat kanserini tespit etmek, tümörlerin teşhisine yardımcı olmak ve iyi huylu lezyonları kötü huylu olanlardan ayırt etmek üzerine yoğunlaştırdık. SİNA uygulamasımızda yapay zekâ desteğiyle acile başvuru oran ve sayılarının tahmini, tekrar yatış oranı tahmini, 1 yıl içindeki ölüm tahmini hesaplamaları gerçekleştirdik. Büyük veri uygulamalarımız ilk sorunuzda değindiğim SİNA, MİZ gibi sistemlerde yaklaşık 6 yıldır kullanılıyor.

bulunmaktadır. Biz de bunlardan bir tanesiyiz. Biz uzaktan sağlık hizmetine kamu olarak geçerken çok da zorlandığımızı söyleyemem. e-Nabız sayesinde oluşturduğumuz güçlü dijital sağlık altyapımız ile pandeminin hemen başında uzaktan sağlık hizmetini COVID19 pozitif ve temaslı olan vatandaşlarımıza vermeye başladık. Bu pandemi sürecini çok daha etkin bir şekilde yürütmemizi sağlarken aynı zamanda geleceğe yönelik de yüksek katma değerli bir altyapıyı ülkemiz sağlık sistemine kazandırmış olduk.

konumuna gelmeye başladığını görüyoruz. Bu noktada biz kamu olarak üzerimize düşenleri yapmaya devam ediyoruz.

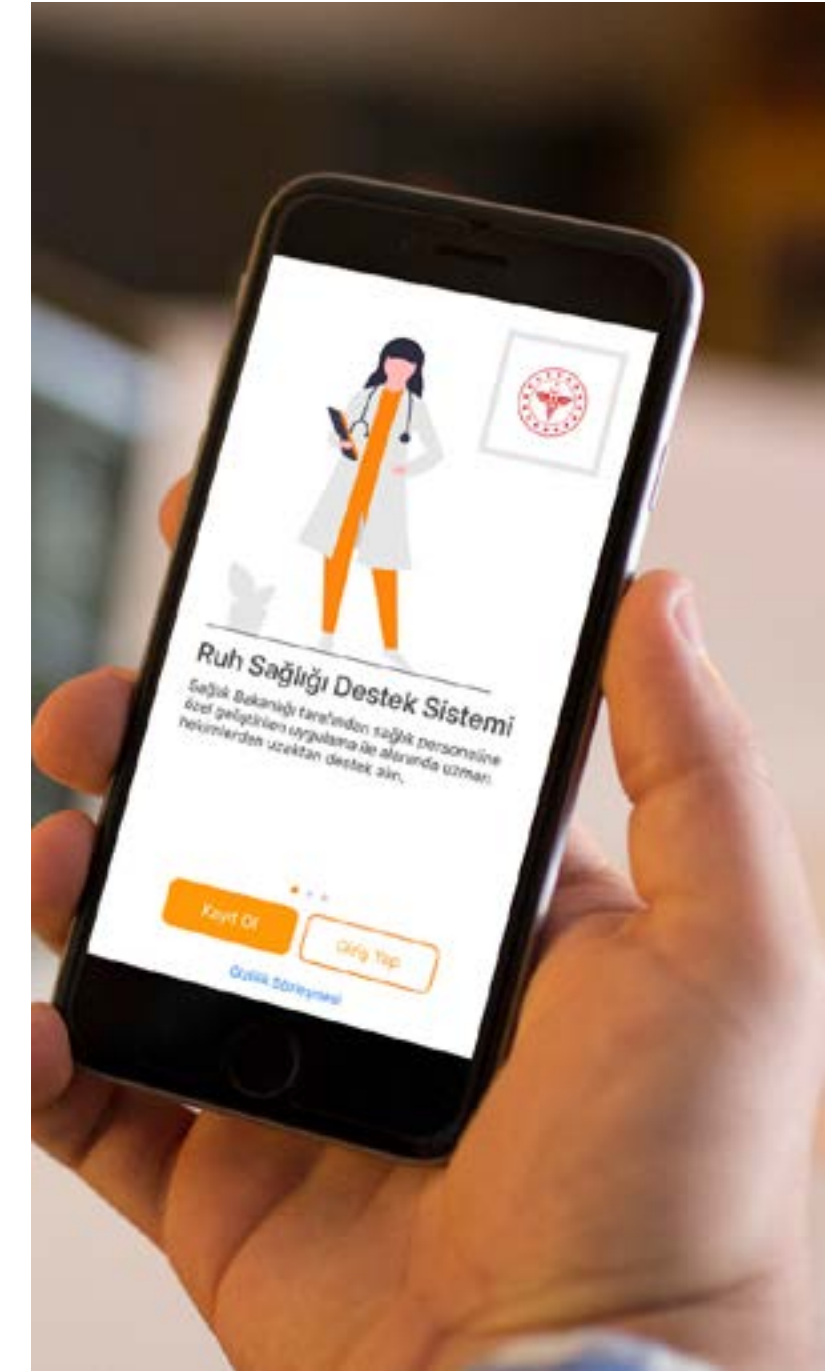
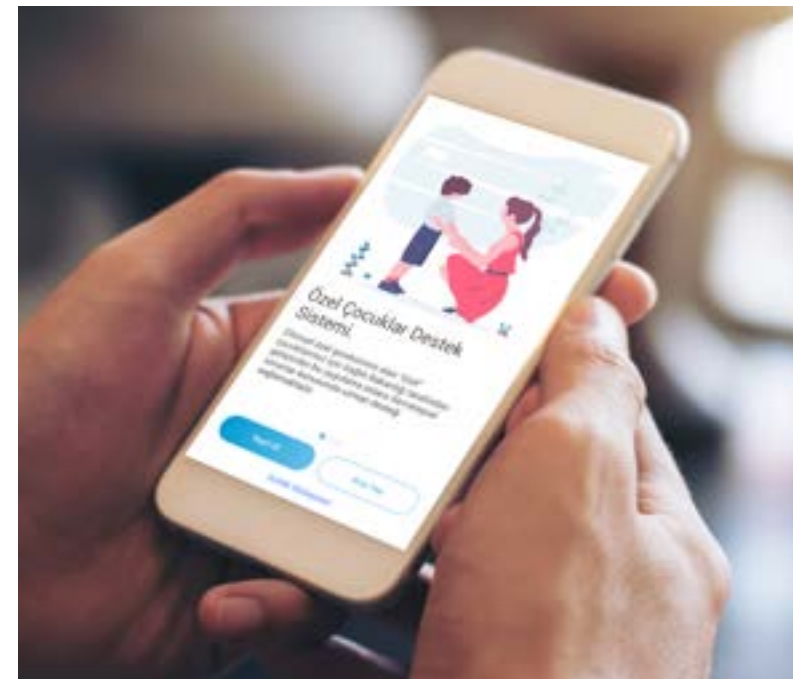
Özellikle pandeminin hemen başında teleradyoloji sistemimizde yapay zekâ odaklı görüntüleme hizmetlerini devreye alıp COVID19 tespitinde çok önemli olan bilgisayarlı tomografi görüntülerinin yapay zekâ robotları

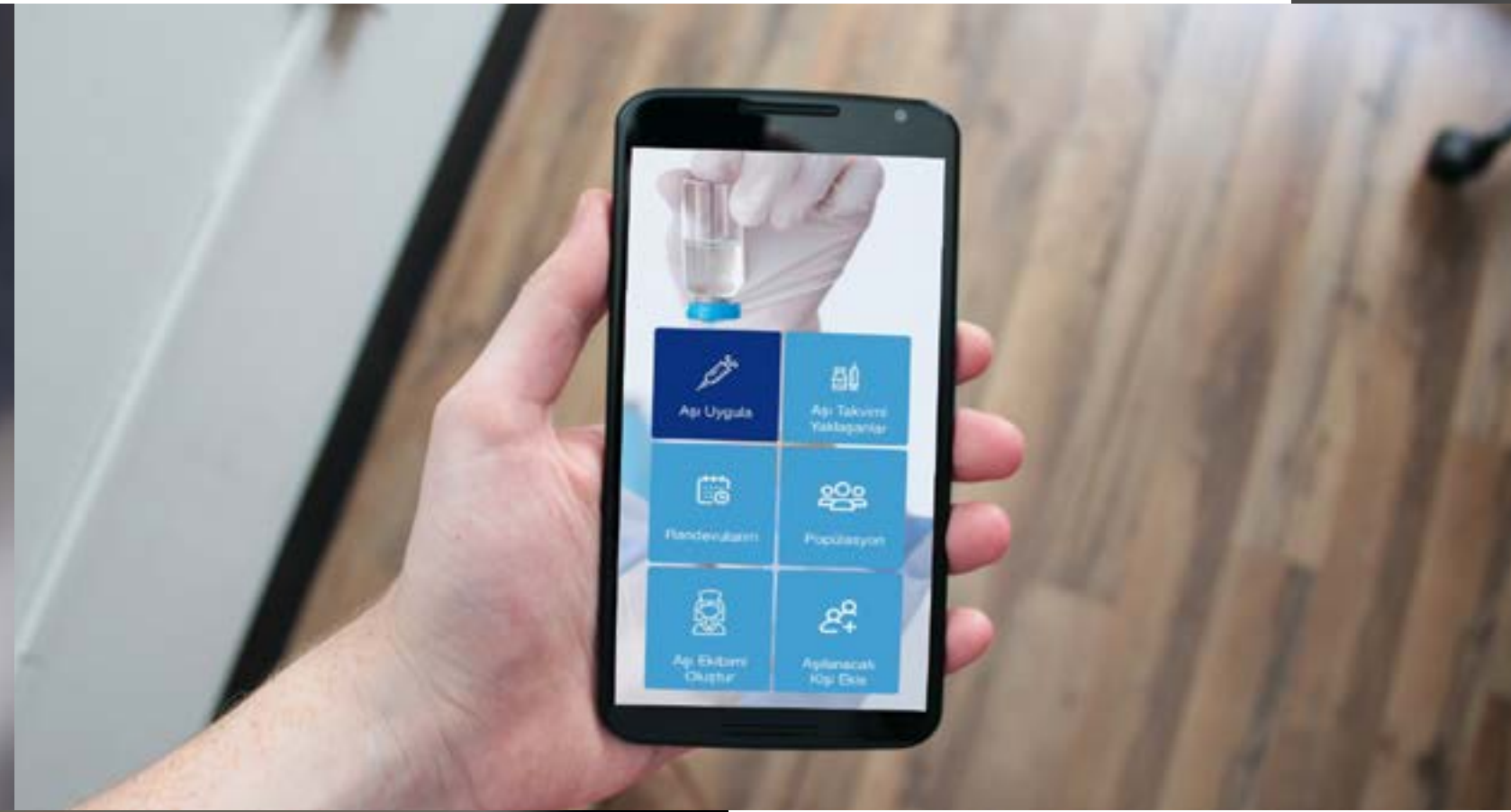

Yakın zamanda uzaktan sağlık hizmetlerine dair yönetmelik yayınlandı. Uzaktan sağlık hizmetinin tüm bu yeni nesil teknolojilerin bir ayağı olduğunu söyleyebilir miyiz? Bu konuda ülkemizde yapılan çalışmalar nelerdir?

Şubat ayının hemen başında yıllardır üzerinde çalıştığımız fakat pandemi sürecinde aktif

bir şekilde kullanmaya başlayarak önemli bir tecrübe edindiğimiz uzaktan sağlık, tele sağlık yönetmeliğini yayınladık. Biliyoruz ki, uzaktan sağlık hizmetleri önümüzdeki birkaç yıl içerisinde sağlık sektörünün vazgeçemeyeceği araçlardan bir tanesi olacaktır. Buranın altını çizerek söylemem gerekirse dünyada uzaktan sağlık hizmetlerini gerçekleştirebilen altyapıya sahip çok az ülke

Tüm bu gelişmeler ışığında sağlığın geleceğinin nasıl şekilleneceğini düşünüyorsunuz?

Endüstri 4.0'ın sağladığı altyapı sayesinde, sağlık da diğer sektörler gibi köklü değişimlere sahne oluyor. Paradigmanın tamamen değiştiğini ve artık veriye dayalı kişiselleştirilmiş bir sağlık hizmetinin bizi beklediğini söylemek mümkün. Doku mühendisliğinde transdermal yamalara, giyilebilir cihazlardan nano robotlara, biyo-mühendislik inovasyonlarının hayatımızda daha fazla yer alması çok yakın. Hedeflenen kurgu, kişinin profiline uyarlanmış yüksek düzeyde kişiselleştirilmiş sağlık hizmeti sunmak. Bunun için en önemli unsur, kişinin verilerini gerçek zamanlı toplamak ve izlemek. Bu bağlamda, giyilebilir ürünler, sensörler vs. çokça önem arz ediyor.

Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında hasta verilerine erişimde birinci, elektronik sağlık kayıtlarında Estonya ve Finlandiya ile yine birinci, karar destek sistemleri kullanımında birinci ve tele-sağlık kullanımında ikinci sırada yer alıyor. Çünkü biz altyapıları birçok ülkeden

önce ve hızlı bir şekilde hayata geçirdik. Biz, e-Nabız sayesinde vatandaşın kendi adım, tansiyon, şeker gibi farklı parametrelerini seçtiği zaman dilimlerinde izlemesine olanak sağlayan ve IOS, Android cihazlarıyla entegre olan bir platforma sahibiz. Üzerinde çalıştığımız ek özellikleriyle, e-Nabız'ı kişisel sağlık hizmetinde kapsamlı ve donanımlı bir platform haline getirmeyi planlıyoruz.

Son 20 yıldır ülkemiz, sağlık alanında fiziksel kapasitesini gelişmiş ülkeler seviyesine çıkardı, aslına bakarsanız bunun testini de pandemi sürecinde yaşayarak yaptık. Pandemi sürecini vatandaşını sağlık hizmetine erişim ve nitelikli sağlık hizmetini alma konusunda dünyada mağdur etmeyen birkaç ülkeden biri olduk. 20 yılda sağlık tesislerimizi yenilerken geleceğin sağlığı olarak gördüğümüz yüksek teknoloji ürünlere de bizzat kendimiz, kendi çocuklarımızla üreterek sahip olmaya başladık. Gelecekte sağlığı dijital araçlardan bağımsız bir şekilde düşünemeyiz. Bu noktada ülkemiz büyük bir başarı hikayesi olan savunma sektöründe gösterdiği yüksek teknoloji üretim vizyonunu aynı şekilde sağlık alanında da göstermeye başlamıştır.

“TEKNOFEST bittiği için hüzünlüyüz ama qardaşlığımız pekiştiği için de sevinçliyik. İnşallah, önümüzdeki yıllarda TEKNOFEST rüzgarını, aziz şehirlerimiz Bakü’de, Şuşa’da tekrar estireceğiz. İnşallah, yakın gelecekte teknoloji yarışmalarımızdan çıkan girişim-lerimizin başarı hikâyelerini anlatacağız. Sevgili kardeşlerim; Bakü’de gördüklerim-den sonra eminim ki Millî Teknoloji hamlesi, Azerbaycan gençliğinin de en önemli hedef-lerinden biri olacak. İnaniyorum ki genç kar-deşlerim Türk dünyasının tam bağımsız ve azad olabilmesi, müreffeh bir yaşamın tesis edilebilmesi için yüksek teknoloji geliştirme çalışmalarına hız kesmeden devam edecek. Bugünden sonra TEKNOFEST seferberliği can Azerbaycan’ın her bir rayonuna ve tüm şehirlerine uzanarak hayatlarımıza müspet bir anlam katacak.

Aziz bacı ve gardaşlar;

Dün, can Azerbaycan’ın müsteqillik gününü kutladık. Bugün de Türk dünyasının en muhte-

şem zaferlerinden biri olan İstanbul’un fethinin 569. yılını kutluyoruz. Kardeş Bakü’den, Türk dünyasının kadim şehri İstanbul’a selamlarımızı ve sevgilerimizi yolluyoruz. Bu vesileyle gelmiş geçmiş tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyoruz. Ruhlarınız şad olsun.

Huzurlarınızda TEKNOFEST Azerbaycan’a emek veren Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinə, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına, Türkiye Teknoloji Takımı Vakfımızdaki ekibimize, gönüllülerimize ve tüm paydaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyorum. TEKNOFEST’e himaye eden hörmətli cənab Prezident İlham Aliyev və Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımı sunuyorum.

Kadim coğrafyamızın her bir köşesinden Bakü’ye gelerek, tek millet, iki devlet, tek festival şüarıyla yola çıktığımız TEKNO-FESTte bizlerle birlikte olan siz değerli bacı ve gardaşlarıma minnettarlığımı ileti-rem. Hepinizi bu ağustosta yapacağımız

Azerbaycan’da TEKNOFEST Rüzgarı Esti

Ülkemizin gururu, dünyanın en büyük Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST, Azerbaycan’ın başkenti Bakü’de sona erdi. Bu yıl ilk kez yurt dışına açılarak uluslararası arenaya taşı- nan, 26-29 Mayıs tarihleri arasında ger-çekleştirilen TEKNOFEST’i 4 gün boyun- ca 300 bin kişi ziyaret etti. Bakü Crystal Hall ve Deniz Kenarı Bulvarı Milli Park’ta gerçekleştirilen festivalde 10 farklı ka- tegoride düzenlenen teknoloji yarış- malarında dereceye girenler ödülleri Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sn. İlham Aliyev’den aldı. Nobel ödüllü Türk bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sançar’ın da katıldığı TEKNO- FEST, Azerbaycanlılar tarafından çok büyük ilgi gördü. Yarışmalarda dereceye girenlere toplamda 260 bin Azerbaycan Manatı ödül verildi.

Azerbaycan semalarında Solo Türk ve Türk Yıldızlarının eşsiz gösterileri; Hürkuş, Atak Helikopteri ve Bayraktar Akıncı ile Azerbaycan Hava Kuvvetlerine ait uçakların gösteri uçuşları festi- valde heyecan dolu dakikalar yaşattı. Festivalde ayrıca insansız hava araçları, helikopterler ve zırhlı araçların yanı sıra Bayraktar Akıncı TİHA ve Bayraktar TB2 SİHA da yerini aldı. Türki- ye’den İçişleri, Millî Eğitim, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı, ASELSAN, BAYKAR, HAVELSAN, ROKETSAN, STM, TEI, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii, Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı gibi ku- rum ve kuruluşlar tarafından stantlar açıldı. Ziya- retçilerin havada uçuş deneyimi yaşadığı hava tüneli, lazer şovları ve konserler TEKNOFEST Azerbaycan’da eğlenceli görüntülere sahne oldu.

TEKNOFEST kapanış konuşmasını ger-çekleştiren TEKNOFEST Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk BAYRAKTAR:

TEKNOFEST KARADENİZ'e davet ediyorum.

Samsun'da buluşmak üzere sağlıklı kalın.

Azerbaycan, sen çok yaşa! Türkiye, sen çok yaşa!"

Teknoloji Yarışmalarında Dereceye Giren Takımlar:

Tarım Teknolojileri Yarışması
B Kategorisi Birincisi / BilizzardTS Takımı
C Kategorisi Birincisi / Deltask Takımı
Yeşil Teknolojiler Yarışması
A Kategorisi Birincisi / Greenlines Takımı
B Kategorisi Birincisi / Ateşgah Takımı
C Kategorisi Birincisi / Makertroniska Takımı
Sosyal Teknolojiler Yarışması
B Kategorisi Birincisi / FingerTalk Takımı
C Kategorisi Birincisi / DEC Takımı

Amatör Uydu Modelleme Yarışması
Birinci / İstiqlal Takımı
Bakü Becerileri
A Kategorisi Birinci / DN4 Takımı
B Kategorisi Birinci / RED Takımı
Robotik Yarışması
A Kategorisi Birinci / Bakü Stark Takımı
B Kategorisi Birinci / Mechanics Takımı
Take Off Start Up Summit
Birinci / Recepta
Akıllı Karabağ Hackaton
Birinci / Safe Karabakh
İnsansız Hava Araçları Yarışması
B Kategorisi Birinci / Mockingjay Takımı
Planör Yarışması
B Kategorisi Birinci / Mockingjay Takımı

duyduğumu ifade ederek burada ter döken, emek veren, gayret eden tüm girişimlerimizi ve organizasyonu kusursuz bir şekilde yürütmek için gayret eden herkesi tebrik ediyorum.”

Gençlerin girişimciliğe yönelmesi en kıymetli unsur

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır da yaptığı konuşmasında Türkiye'nin savunma sanayisindeki başarısını diğer sektörlerde de göstermeye çalıştığını belirterek, tam bağımsızlığın sadece savunma sanayisinden geçmediğini vurguladı. Milli Teknoloji Hamlesinin yaklaşımının merkezinde gençlerin olduğunun altını çizen Kacır, “Gençlerin girişimciliğe yönelmesini startuplar kurmasını Milli Teknoloji Hamlesi hedeflerimize daha hızlı ulaşabilmek adına en kıymetli unsur olarak görüyoruz.” dedi.

Take Off Bakü katılımcılar arasında etkin ve sürdürülebilir bir iş birliği ortamı sağlamakla birlikte, aynı zamanda katılımcılara teknoloji girişimlerinde fırsatlar, girişimleri canlı dinleme, sunum yapma imkânı da sağladı. Uluslararası konuşmacıların önemli tavsiyelerde bulunduğu zirve, zengin içeriğiyle girişimcilere dopdolu bir 2 gün yaşattı. Alanında uzman isimler, mentorlar, yatırımcılar ve iş birlikleri ile girişimlerin uluslararası ekosisteme entegrasyonunu desteklemek için uygun bir ortam oluşturan zirve, Azerbaycan'ın bölgede yeni, çekici ve yenilikçi bir alan olarak daha yakından tanınması için özel bir platform oluşturdu.

Take Off Bakü'de Ödüller Sahiplerini Buldu

Dünyanın en büyük Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST kapsamında gerçekleştirilen Uluslararası Girişim Zirvesi TAKE OFF BAKU'de 7 ülkeden 50 girişimci yatırımcılarla buluştu. 26-27 Mayıs tarihlerinde Bakü Crystall Hall'de düzenlenen zirve yerli ve yabancı girişimcileri, yatırımcıları, Türkiye'den ve dünyadan geleceğe yön veren teknoloji liderlerini, çok uluslu şirketleri ve girişim ekosistemi paydaşlarını bir araya getirdi. 32 ülkeden 292 girişim başvurusu alan zirvede 7 ülkeden 50 girişim zirveye kabul edildi. Dereceye giren girişimlerden birinci RECEPTA (ABD) 15.000 USD, ikinci EPOINT (Azerbaycan) 10.000 USD ve üçüncü COPRINT 3D (TÜRKİYE) 5.000 USD ödülün sahibi oldu. Zirveye katılan Azerbaycanlı girişimler TENTER, HE-ALWITH, DROP BY DROP, ENTHOUSE, SAFAVY.ORG ve ASUNISER de Türkiye

Teknoloji Takımı Vakfı tarafından Boğaziçi Üniversitesinde yapılacak hızlandırma programına katılmaya hak kazandı.

Zirvenin son günü konuşmasında gençlere çeşitli tavsiyelerde bulunan TEKNOFEST Yönetim Kurulu Başkanı ve Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Selçuk Bayraktar: “Bir kardeşiniz, bir teknolojist, aynı zamanda bir mühendis olarak tavsiyem, ne yaptığınızdan ziyade nasıl yaptığınıza odaklanmanız ve neden yaptığınız sorusunun cevabını sıklıkla hatırlamaya çalışmanız. Bizler genç kardeşlerimize hep şunu tavsiye ediyoruz. Kendinizden öte ailenizi, ailenizden öte cemiyetinizi, cemiyetinizden öte milletinizi, milletinizden de öte insanlığın faydasını düşünerek ne yapıyorsanız yapın. En fazla faydanız insanlığa, kendinize, ailenize, bütün bu kümelerin hepsine bu şekilde olacaktır. Sizlerle bir arada olduğum için büyük mutluluk

TEKNOFEST'te 500.000'den Fazla Yarışmacı Mücadele Edecek

Tam bağımsız bir Türkiye vizyonu ile TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali kapsamında gerçekleştirilen Teknoloji Yarışmaları yeni rekorlara koşuyor. Teknoloji üreten, dünyanın en büyük teknoloji ailesi TEKNOFEST'te bu yıl 40 ana yarışma-99 farklı kategoride düzenlenen yarışmalara 149.000'in üzerinde takım 500.000'in üzerinde yarışmacı rekor bir katılım ile başvuruda bulundu. Başvuru süreci devam eden yarışmaların da tamamlanmasıyla birlikte rekorunu tazeleyecek olan TEKNOFEST, Teknoloji Yarışmalarıyla 5. yılında da hayallerini gerçeğe dönüştürmek ve en iyisi olmak için mücadele eden gençlerin başarılı ve öz güvenli projelerine sahne olmaya devam ediyor.

Her yıl bir önceki yıla göre katlanarak büyüyen bir ilgi, merak ve heyecanla takip edilen Teknoloji Yarışmaları 2018 yılında ilk kez düzenlenmiş ve 14 farklı kategorideki teknoloji yarışmalarına 4333 takım başvuruda bulunmuştu. 2019 yılında 19 farklı kategorideki teknoloji yarışmasına 17.000 takım, 2020 yılında da 21 teknoloji yarışmasına 20.197 takım başvuru yapmıştı. Geçtiğimiz 2021 yılında ise 35 farklı kategorideki teknoloji yarışmasına 45.000 takım başvuruda bulunarak milyonların gönlünde taht kuran TEKNOFEST kendi rekorunu kırmıştı. Bu yıl ise hem teknoloji yarışması sayısı hem de yüzde 231 artış yaşanan ve henüz başvuru süreçleri tamamlanmayan yarışmalara rağmen Türkiye'nin ayakları yere basmayan tek festivali TEKNOFEST, tüm zamanların en büyük başarısını elde etti.

TEKNOFEST tam bağımsız bir Türkiye vizyonu ile Milli Teknoloji Hamlesinde biz de varız diyen, teknoloji sevdalısı gençlerin hayallerini gerçeğe dönüştürerek bayrağı en yükseğe taşıyor.

TEKNOFEST Karadeniz kapsamında Türkiye tarihinin en büyük ödüllü teknoloji yarışmaları arasında Roketten Otonom Sistemlere, Tarımdan Su Altı Sistemlerine, İnsansız Hava Araçlarından Yapay Zekâya kadar teknolojinin her alanında yarışma bulunuyor. 2021 yılından farklı olarak bu yıl Hyperloop Geliştirme Yarışması, Dikey İnişli Roket Yarışması, Engelsiz Yaşam Teknolojileri Yarışması, Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışmaları ve Çip Tasarım Yarışması ilk kez düzenleniyor. Teknoloji yarışmalarına ilköğretim, ortaokul, lise, üniversite ve üzeri seviye ile mezun seviyesi dahil teknoloji meraklısı tüm gençler katılabiliyor. Millî teknoloji üretme ve geliştirme konusunda gençlerin ilgisinin artırılması hedeflenerek bu alanlarda çalışan binlerce gencin projesine destek olmak için ön eleme aşamasını geçen takımlara bu yıl 12 milyon TL'nin üzerinde malzeme desteği, TEKNOFEST'te yarışıp dereceye girmeye hak kazanan takımlara 6 Milyon TL'nin üzerinde ödül veriliyor.

Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yürütücülüğünde, Türkiye'nin önde gelen teknoloji şirketleri, kamu, medya kuruluşları ve üniversitelerin destekleriyle düzenlenen TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali bu yıl 30 Ağustos-4 Eylül 2022 tarihleri arasında milli mücadelenin başladığı şehir Samsun'da, Çarşamba Havalimanında düzenlenecek. Samsun merkezli olarak Karadeniz'de gerçekleşecek olan TEKNOFEST 2022 heyecanına ortak olmak için birbirinden farklı teknoloji yarışmalarına <https://teknofest.org/tr/competitions/> adresini ziyaret ederek başvurabilirsiniz.

Av. Sefa KARCIOĞLU
DPC Kişisel Veri
CEO

NFT'ye Genel Bakış

Bilindiği üzere insanlığın var olmasından bu yana belki milyonlarca eserin de var olduğu bilinmektedir. Bu eserlerin bazılarının sahipleri belliyken birçoğunun da anonim eser olma özelliğini koruduğunu bilmekteyiz. Buna rağmen anonim eserler de yüzyıllardan bu yana günümüze ulaşabilmiş, özgünlüğünü ve biricikliğini koruyabilmiştir.

Çocuklarımızı yetiştirirken kullandığımız atasözleri ve deyimler; sevgilimize ya da eşimize karşı duyduğumuz sevgimizi ilk defa anlatırken kullandığımız ve nereden geldiğini bilmediğimiz birkaç mısra ya da ezgi gibi çok sayıda bulunan ve hayatımızın en özel duygularına dokunabilen anonim eser örneklerini arttırarak devam edebilmemiz mümkün gözükmemektedir.

Günümüz dünyasında ise eskisinden farklı olarak artık anonim kalabilmek bir hayli zorlaşmış durumdadır. Hızla gelişen teknolojiyle birlikte fiziki hayatın dijital platformlara giderek artan bir oranda aktarılması, bireylerin de görünürlüğünü ve bilinirliğini arttırmıştır. Bu durumdan üretmiş olacağımız eserlerin de etkileneceğini yeni gelişen platformlarda görmekteyiz. NFT ise bunlardan bir tanesi olma yolunda hızla ilerlemektedir. Çünkü NFT ile üretilen bir sanat eserinin anonim kalma şansı artık neredeyse imkânsız hale gelmiştir.

NFT öncelikle bir kripto varlıktır, maddi veya fiziki bir varlığından bahsedebilmemiz mümkün değildir. NFT'leri dijital

platformda üretilmiş eserler olarak görmemiz yanlış olmaz; dijital platformda üretilmiş kripto sanatın, kripto paralarla el değiştirebilmesine olanak tanıyan bir teknoloji olduğundan bahsedebilmemiz mümkündür. Bu bağlamda NFT'leri, özünde bir Token olsa da başkaca kripto varlıklardan ayırmamız gerekmektedir. Çünkü NFT'ler dijital platformlarda üretilen ya da dijital platforma aktarılmış bir eserin dijital sertifikası halindedir, eşsizdir ve biriciktir. Bir başka kripto varlık olan "Coin"ler birbirleri ile takas edilebilir ve değiştirilebilirken NFT'lerin eşsiz ve biricik olması nedeniyle muadili yoktur ve birbiriyle değiştirilmesi mümkün değildir. NFT teknolojisiyle üretilmiş bir eseri diğer dijital kopyalarından ayırmak de mümkündür. NFT; eserin kaynağını ve zamanını gösteren, blok zincirinde işlemleri kaydetmek için kullanan, kalıcı ve değiştirilemez bir kripto varlıktır. Bu nedenlerle NFT üzerinde üretilmiş bir eserin kaynağı bellidir ve eserin anonim kalma şansı veya kopyalarından ayırt edilememesi gibi bir ihtimali artık yoktur. Üretilen her NFT, içinde barındırdığı ürün ya da esere özgüdür ve her bir NFT, her bir insan kadar birbirinden eşsizdir. Önemli bir diğer özelliği ise NFT'lerin değiştirilemez oluşlarıdır. Bir kere üretilen NFT artık değiştirilemez ve yok edilemez nitelikte olacak ve dijital platformda bulunmaya hep devam edecektir.

Yukarıda belirttiğim nedenlerle NFT'lerin ekonomik değeri de yükseklemektedir. NFT'lerin eşsiz olması yüksek bedellerle

satılabilmelerinin yolunu açabilmektedir. Ancak bu bizi her NFT'nin değerinin yüksek olabileceği ya da her NFT'nin satılabileceği sonucuna götürmemelidir. Tıpkı fiziki dünyamızda olduğu gibi yüksek bedellerle satılan eserler olduğu gibi hiç satılmayan ya da düşük bedellerle satılan eserler de mevcuttur. Nitekim birçok sanatçının fiziki ortamda yapmış olduğu eserleri NFT formatında dijital platforma aktararak milyon dolar değerinde bedellere sattığına tanık olmakla birlikte, dijital sanatçıların fiziki olarak var olmayan ve tamamen dijital ortamda üretilmiş eserlerini de aynı bedellerle sattığına da tanıklık etmekteyiz. Bunların yanında herhangi bir sanat değeri taşımayan içeriklerin de NFT formatında yine aynı bedellere satıldığını söyleyebiliriz. Buna örnek olarak Twitter CEO'sunun atmış olduğu ilk tweetin NFT içeriğine aktararak 2,9 Milyon Dolar gibi bir bedele satılmasını göstermemiz mümkündür.

Tüm bunlar NFT'lerin hukuki boyutunun ne olduğu, bir takım ihtilaflı durumlarda kişilerin hak ve özgürlüklerinin hukuki boyutta nasıl bir koruma alanı bulacağı ya da bizzat bütünüyle kişisel bir veri olan NFT'lerin oluşturulduğunda değiştirilemesi ya da yok edilememesi ve sonsuza kadar dijital platformlarda varlığını sürdürecektir olması gibi bir takım soru ve sorunları da beraberinde getirmektedir.

NFT'nin hukuki boyutuyla ilgili olarak kişisel verilerin korunması noktasında durmak istiyorum.

Kişisel veri denilen kavram bir gerçek kişiyi belirli veya belirle-
nebilir kılan her türlü bilgidir

ve kişisel verilerin işlenmesi ise bir takım genel ilkelere tabi kılınmıştır. Bu ilkeler doğrultusunda bir kişisel veri doğru ve gerektiğinde güncel olarak ve aynı zamanda işlendiği amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olacak biçimde işlenmesi hukuka uygun kabul edilecektir. NFT'ler ise doğası itibarıyla onu oluşturan kişiyle özdeş bir haldedir ve bir gerçek kişiyi doğal olarak belirli veya belirlenebilir kılması nedeniyle doğrudan bir kişisel veri mahiyetindedir.

Peki blok zincir üzerinde üretilen ve değiştirilmesi, silinmesi ya da anonim hale getirilmesi mümkün olmayan bir NFT, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku alanında kendisine nasıl bir yer bulacaktır?

Öncelikle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) madde 28 uyarınca, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla kişisel verilerin sanat kapsamında işleniyor oluşu söz konusu kanundan istisna tutmuştur. Fakat şimdilik NFT formatında oluşturulan sanat eserlerinin bu muafiyetten faydalanıp faydalanmayacağı belirsizliğini korumaktadır. Biz NFT'lerin KVKK'dan istisna tutulabileceğini kabul etsek bile NFT üzerinde oluşturulan her içeriğin sanat eseri niteliği taşımayacağı da ortada olacaktır. Örneğin Twitter'da deneme amacıyla atılan bir yazı içeriğinin, NFT formatında üretilip kalıcı bir biçimde dijital platformda olmasını sağlamanın herhangi bir sanatsal değer taşımadığı kuşkusuzdur. Bu durumda bir NFT'nin sanat kapsamında KVKK'dan muaf tutulması beklenemez.

NFT'lerin KVKK'dan muaf tutulamayacağı durumlarda, kanun uyarınca kişilerin rızası olsa dahi hiçbir kişisel veri sınırsız ve ölçüsüz bir biçimde işlenemeyecek ve saklı tutulamayacaktır. NFT olarak üretilen içerikler ise süresiz bir biçimde dijital platformlarda varlığını sürdürmeye devam edecektir.

NFT'lerin bu benzersiz özellikleri karşısında, daha önce sınırsız ve ölçüsüz bir şekilde işlenen verilere karşı bahsetmiş olduğumuz genel ilkelere bağlı kalınarak kanun uyarınca uygulanan yaptırımlara devam edilecek midir, aynı ilkelere sadık kalarak devam edilecek ise bir daha silinmeyecek veriler karşısında nasıl yaptırımlar uygulanacaktır ya da gelişen bu yeni uygulamalar karşısında yeni ilkeler ve yeni önlemler neler olacaktır soruları ise kişisel verilerin korunması alanında belirsizliğini şimdilik korumaktadır.

Dipnot:

NFT'lerin bu benzersiz özellikleri karşısında, daha önce sınırsız ve ölçüsüz bir şekilde işlenen verilere karşı bahsetmiş olduğumuz genel ilkelere bağlı kalınarak kanun uyarınca uygulanan yaptırımlara devam edilecek midir?

Ülkü Ocakları'ndan Blokzincir Akademisi

DİLDE, FİKİRDE, İŞTE ve DİJİTALDE BİRLİK

Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı tüm Türk dünyasına seslenecekleri dijitalde birlik söylemi ile başlatmış oldukları Blokzincir Akademisi'nin eğitimlerine başladı.

Blokzincir Akademisi için başvuruları internet sitesi üzerinden kabul eden Ülkü Ocakları on bine yaklaşan başvuru içerisinde 160 kişiyi seçerek Blokzincir Akademisi kapsamında beş adet çalışma grubu oluşturdu. Siber Güvenlik, Blokzincir Geliştirme, Dijital Varlıklar, Blokzincir Hukuku, VR & AR & Metaevren alanlarından oluşan beş çalışma grubundaki katılımcılara Blokzincir Akademisi kapsamında uzman kadrolar tarafından alanlarıyla ilgili temel kavramlar öğretilecek. Daha sonra bu temel kavramlar ile oluşturulacak projelerin

mesleklerinde nasıl kullanılabileceği kullanım senaryoları üzerinden gösterilecek. Eğitim bitiminde katılımcıların daha nitelikli bir iş gücüne sahip olması ve istihdam edilmesi üzerinde çalışılacak.

Oluşturulan çalışma gruplarına yaklaşık 4 ay süren bir eğitim verilmesinin ardından Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından hazırlanan eğitim portalında katılımcılar için sertifikalı sınavlar düzenlenecek. Katılımcıların bilgi düzeylerinin değerlendirileceği bu sınavlar sonucunda katılımcılar platform üzerinden sertifikalarını NFT olarak alarak kalıcı olarak saklayabilecek.

Blokzincir Akademisi eğitimleri sonucunda sertifika almaya hak kazanan katılımcılar ile üretim safhasına geçilerek katılımcıların gruplar halinde kendi alanıyla ilgili prototip ürünlerini geliştirmesi sağlanacak. Bu

ürünlerin belirli bir test grubunda kullanımının analiz edilmesinin ardından gruplar arası ürün geliştirme safhasına geçilecek.

Son olarak ise bu ürünlerin üniversitelerin kuluçka merkezlerinde bir girişime dönüşmesi için Ülkü Ocakları tarafından ilgili başvurular yapılacak.

Blokzincir Akademisi eğitimlerinin başladığını duyuran Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı Genel Başkanı Ahmet Yiğit Yıldırım şu açıklamalarda bulundu;

“Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı olarak, yapmış olduğumuz teknolojik faaliyetlerle beraber gençlerimizin sadece teknolojiyi kullanan değil, teknolojiyi üreten ve geliştiren tarafta olabilmesi için birçok faaliyet ve çalışma yürütmekteyiz. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin göstermiş olduğu hedefler doğrultusunda batının teknolojik üstünlüğünü elde edebilmek için ENDÜSTRİ 4.0, WEB 3.0, NFT, DFI, METAVERSE gibi birçok alanda çalışmalar sürdürüyoruz. Bu teknolojik çalışmalara bir yenisini ekleyerek başlatmış olduğumuz BLOKZİNCİR AKADEMİSİ ile beraber Türk Dünyası'ndaki birlikteliğimize yeni bir kapı aralamış bulunmaktayız. Merhum fikir insanı Gaspıralı İsmail Bey'in 'Dilde, fikirde, işte birlik' sözü Türk Dünyasının temellerini oluşturan önemli bir sözdür. O dönemden günümüze dijital ve internet gereçlerinin hayatımıza girmesi ile beraber, biz kökümüzden sapmadan değerlerimizi geliştirebilmek ve bunların üzerine koyabilmek için DİJİTALDE BİRLİK söylemini geliştirdik. Dilde, fikirde, işte ve dijitalde birliktelikle Türk Dünyası'nda önemli çalışmalar yapılacağına inanıyoruz. Blokzincir Akademisi ile çeşitli alanlarda eğitim verdiğimiz gençlerimiz konularında uzmanlaşarak dijitalde birliktelik için büyük bir adım atmış olacaktırlar. Bu anlamda Blokzincir Akademisinde eğitim almakta olan tüm gençlerimize başarılar diliyorum.”

“Bitcoin 2022” Miami

Hafta sonunda biten Bitcoin 2022, blockchain teknolojisini merkeze alan, teknolojik gelişmeleri, finansal güçlendirmeyi ve kültürlerarası etkileşimi artıran tarihteki en büyük Bitcoin etkinliğiydi. Etkinliğin en önemli çıktılarını ise The Steve Group adına Derya Türker ve Lina Seiche paylaştı.

Bitcoin, iş ve spor dünyasından birçok ismin katıldığı Bitcoin 2022 Miami konferansı çok yoğun geçen 3 günün ardından son gününü ses getiren bir partiyle kapattı. Konferansın öne çıkan anları:

- Tarihin en büyük bitcoin etkinliği Bitcoin 2022; geçen yıl 12.000 olan ziyaretçi sayısını bu sene 25.000'e yükseltti.
- The Steve Group CEO'su Derya Türker, Michael Saylor'un evinde özel olarak

gerçekleştirilen davete katıldı. İş dünyası ve Bitcoin sektöründen önemli isimlerin katıldığı bu davetin çıktıları ise kısa zamanda sektörde büyük etki yaratacak.

- Lina Seiche'in yaratıcısı olduğu The Little HODLER Miami'de büyük bir ilgiyle karşılandı. The Little HODLER için ayrılan stantta bitcoinerlar tarafından Bitcoin maskotu olarak kabul gören The Little HODLER'in 1000'e yakın peluş oyuncakı satıldı.
- Lina Seiche'in yaratıcısı olduğu The Little HODLER'in karikatürlerinin imza günü, kalabalık bir katılımı gerçeğe dönüştürdü. İmza günü, takipçi ve konferans katılımcılarının sohbet ve fotoğraf çekimleriyle geride keyifli anılar bıraktı.
- Türkiye saati ile 15:30 da başlayan Parti 04:15'e kadar sürdü. 22 ayrı sanatçının

performansı ile devam eden parti; Apashe, M Ø, Steve Aoki, Deadmau5 gibi dünyaca ünlü isimlere ev sahipliği yaptı.

Sektör liderlerinin sözcü olarak yer aldığı panel ve söyleşilerin öne çıkan başlıkları, sektörün kısa dönem geleceğine de ışık tuttu.

- MicroStrategy CEO'su Michael Saylor: “2 milyon dolarınız var ve onu 2 milyar dolar yapmak istiyorsanız altın yerine Bitcoin alın.” “Yeni bankalar ortaya çıkacak ve Bitcoin'e adapte olacak. Adapte olamayanlar piyasa-dan çekilecek. Bazı hükümetler BTC'yi kabul edecek bazıları etmeyecek, ama en sonunda BTC sürekli olarak yükselecek.”
- Blockstream Güvenlik Bölümü Başkanı Samson Mow: “Roatan Adası'nda Prospera iş birliğiyle Bitcoin resmi para birimi oluyor! Madeira'da BTC resmi para birimi oluyor! Madeira'da Bitcoin alıp satımı yaparken hiçbir vergi alınmıyor yani vergiye tabii değil.”

• Amerikalı profesyonel tenisçi Serena Williams: “İnsanlar Bitcoin'i tek parça olarak alacağını düşünüyor. Kişileri, Bitcoin'i parça parça alıp biriktirebilecekleri bir yatırım aracı olarak görmeleri konusunda eğitmemiz gerekiyor”

• Vailshire Capital Kurucu CEO'su Jeff Ross: “BTC Dünya'nın en güvenli varlığıdır. Biz Bitcoinler zamanla, ABD dolarından çok daha güvenilir bir liman olduğunu kanıtlayacağız.”

• Curve Kurucu CEO'su Shachar Bialick: “Şu an bildiğimiz para dünyası, duvarları olan bir bahçe gibi. Özgürleştirmek için kendi finansımızın özgürlüğünü elimize almalıyız, bunun da yolu Bitcoin.”

• ABD'li Savcı Neal Kumar Katyal: “Bitcoin'in, sorumlu bir şekilde geliştirilmesi gereklidir. Ben de bu kapsamda Bitcoin'i sevdiğim için buradayım.”

Byte Exchange Kripto Piyasasında Fark Yaratacak!

Kripto dünyasında her gün baş döndürücü gelişmeler yaşanırken, ülkemizden de girişimciler kollarını sıvadı. Bunlardan son günlerde en çok dikkati çeken projelerden birisi ise Bytedex ve Bytedex'in oluşturduğu kripto ekosistemi oldu.

Bytedex, Byte Exchange isimli yüksek teknolojili kripto varlık borsasını 31 Aralık'ta açarak, piyasaya yeni bir soluk getiriyor. Byte Exchange 84 milyon işlemi 1 saniyede işleyebiliyor. Bu hıza erişmesinin arkasındaki en önemli etken ise ABD'nin ünlü hisse senedi borsalarına ve bankalarına borsacılık yazılımı yapan şirketlerle birlikte geliştirdikleri eşleştirme motoru yatıyor. Bu sayede kullanıcılar hızlı iniş ve çıkışlarda büyük bir konforla işlemlerini yürütebiliyorlar.

Byte Exchange üzerinde 50 katmandan oluşan yapay zekâ destekli güvenlik katmanı bulunuyor. Burada ayrıca yine ünlü Kripto takip yazılımcısı Chain Analysis firmasının teknolojilerinin de entegrasyonu ile kara para aklama ve terör finansmanı için kullanıldığı belirlenen kripto varlıklar borsada işlem görmesi engelleniyor. Üst düzey güvenlik önlemleri ile kullanıcıların işlem güvenliği sağlanırken, borsadaki kripto varlıklar ise yine bir diğer ABD/İsrail firması olan Fireblocks tarafından özel olarak korunuyor.

Byte Exchange mevcut durumda kripto varlıkların cüzdanlardan transferini saniyeler içerisinde şaşırtıcı bir hızda gerçekleştiriyor. Öyle ki kullanılan blockchain ağının hızıyla neredeyse eş değer transferler sağlanıyor. Bu çoğu blockchain üzerinde sadece birkaç saniye sürüyor.

Byte Exchange dünya genelinde anlaşmalı olduğu 13 likitide sağlayıcısı ile borsa üzerinde ki tüm işlem çiftlerinde en güncel global fiyat ile kusursuz bir kripto alım satım deneyimi sunuyor. Uygun eşleştirmelerde alım satım 40 nano saniye içerisinde astronomik bir hızda gerçekleştiriliyor. Bytedex'in Türkçe dil desteği olması ve Türk lirası ile de işlem yapılabilmesi Türk kullanıcılar için önemli bir avantaj oluşturuyor.

Uluslararası Partnerlikler Bytedex'in kapısında...

Bytedex'in geçen yıl görüşmelerini başlattığı ünlü Oracle ve merkeziyetsiz bilgi akışı sağlayan firmalarından Chainlink ile hizmet entegrasyonlarının yapılması konusunda anlaşmaya varıldı. Mayıs haziran ayları içerisinde Bytedex hem Byte Exchange hem de diğer hizmetlerinde Chainlink entegrasyonları ile ilerleyecek. Bu noktada tarafların Mayıs ayında iş birliklerini duyurması bekleniyor.

API3 ise Bytedex ile iş birliğine başlayan diğer bir web3 projesi. Özellikle merkeziyetsiz Apiler ve açık bankacılık konusunda data sağlamayı amaçlayan API3 ile Bytedex iş birliği ülkemiz içinde bir çok bankacılık altyapısının ilerleyen zamanda blockchaine taşınmasına yardımcı olabilir. API3 dünyada Pazar lideri konumundaki borsalarda tokenini listeledi. Byte Exchange'de iş birliği kapsamında yakında API3 tokeni listeleyebilir.

Polygon ise bir diğer iş birliği alanı olarak Bytedex'le görüşmeye başladığına dair haberler sızdırılmaya başlandı. Bu noktada iş birliğinin Bytedex'in gelecek yıl çıkaracağını duyurduğu kendi blockchain ağı ByteChain ile ilgili olabileceği konuşuluyor. Polygon blockchaine sistemi gibi EV uyumlu olan ByteChain'inin hem polygon side chaini olarak hemde ByteChain üzerinde polygon side chaini oluşturularak çift taraflı blockchain işlemlerini arttırmayı hedefledikleri tahmin ediliyor.

BEXT token %400'ün üzerinde değer kazandı

Bytedex ekosisteminin ana işlem birimi BEXT token ise kripto piyasasının son aylarda durgun olmasına rağmen ilk çıkış fiyatına göre bugün %400 artış yakalamış durumda.

Bytedex yenilikçi stake platformu Bytedex Stake ile BEXT Token kilitleyen kullanıcılara günlük olarak geliştirdikleri Buy-back mekanizması ile BEXT token dağıtıyor. Stake programı BEXT tokenin piyasadaki arzını azaltarak fiyat artışına katkı sunarken, stake ile tokenlerini 7 farklı süre içerisinde kilitleyen kullanıcılar ise hem token değer artışından hemde ödül BEXT tokenlerden faydalanıyorlar.

BEXT tokenin performansının arkasında ise son zamanlarda arka arkaya duyurulan gelişmeler yatıyor. Byte Wallet'da bunlardan biri olarak Mayıs ayında çıkacağı duyuruldu.

Byte Wallet yeni nesil bir kripto varlık cüzdanı olarak binlerce kripto varlığı içerisinde barındırabilecek şekilde dizayn edildi. Bytedex özel tasarımı ile yakın zamanda sosyal medyada görselleri paylaşılan kripto cüzdanı rakiplerine göre birçok yeniliği de içinde barındırıyor. Bytedex'in geliştirdiği Crosschainswap teknolojisinin cüzdan içine entegrasyonu ile kullanıcılar 200x 200 kripto varlığı farklı ağlarda olsa bile birbiriyle alıp satabiliyor. Ayrıca Bytedex'in sosyal alanı Bytedex Community forum ve diğer sosyal medya alanlarına doğrudan bağlantı veriyor.

Byte Exchange yeni ön satışlar ve listelemeler ile adından söz ettirecek

Byte Exchange, Globalde ve Türkiye'de yeni projelerin tanıtıldığı ve alım satıma açıldığı ilk mecra olma amacını daha öncede kamuoyuna duyurmuştu. Buna yönelik olarak sene sonuna kadar Türkiye kripto pazarına 350 işlem çifti ile hizmet verecek ve bu çiftler çoğunlukla yeni proje listelemelerinden oluşacak. Bytedex'in ön satış platformu Token Launcher yeni projelerin ön satışlarına başlamaya hazırlanıyor. Bu kapsamda şimdiden birçok projeye görüşmelerin son sürat yürütüldüğü biliniyor. Token launcher üzerinde ön satışa tokenler istedikleri takdirde Byte Exchange üzerinde listeli herhangi bir kripto varlıkla ya da TL, USD, EUR hatta Rus rublesi ve/ya Hindistan Rupisi ile bile alınabilecek. Bytedex fiat birimlere 12 ülkenin para birimini daha eklemeyi planlıyor.

Yakın dönemde yeni bir platform olarak hizmet vermeye başlayan Byte Exchange ve ekosistem tokeni BEXT'in adını sıkça duymaya başlayabiliriz.

Vodafone, Metaverse'te Adresini Belirledi

Müşterilerine her ortamda en iyi dijital deneyimi sunmayı hedefleyen Vodafone, metaverse'teki ilk mağazasını açmaya hazırlanıyor. Çok yakında Decentraland'de açılacak olan Vodafone Metaverse Mağaza'da müşterilere Vodafone ürün ve hizmetlerine sanal evrende erişme kolaylığı sunulacak. Vodafone Metaverse Mağaza, Vodafone Grubu ülkeleri arasında metaverse'te açılan ilk mağaza olacak.

Türkiye'nin dijitalleşmesine liderlik etme vizyonu ile faaliyet gösteren Vodafone, metaverse'teki ilk mağazasını açmaya hazırlanıyor. Çok yakında Decentraland'de "66,-1 parsel" lokasyonunda açılacak olan Vodafone Metaverse Mağaza'da müşterileri kişisel dijital asistan TOBi karşılayacak. Müşteriler, Vodafone'un yeni nesil perakende anlayışına

uygun olarak tasarlanacak mağazada yeni nesil bir dijital deneyim yaşayarak teknolojiyle ilgili tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek, Vodafone'un ürün ve hizmetlerine ulaşabilecek. Vodafone Türkiye, Vodafone Metaverse Mağaza ile Vodafone Grubu ülkeleri arasında metaverse'te mağaza açan ilk ülke olacak.

Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Meltem Bakiler Şahin, şunları söyledi:

"Vodafone olarak, yeni nesil perakendecilik konusunda önemli adımlar atmaya devam ediyoruz. Tüm kanallarımızı müşterilerimizin deneyimine ve ihtiyaçlarına odaklayarak tasarlıyor ve değişen alışveriş eğilimlerine uygun bir şekilde yenilikler yapmayı sürdürüyoruz. Çoklu kanal stratejimizle

müşterilerimize Vodafone ekosisteminin her köşesinde ürün ve hizmetlerimize ulaşabilme imkânı sunuyoruz. Bu anlayışla, metaverse'te de yer almak üzere harekete geçtik. Araştırmalara göre metaverse, firmalar için 8 trilyon dolarlık fırsat barındıran büyük bir sanal evren olma yolunda hızla ilerliyor. Çok yakında hizmete sunacağımız Vodafone Metaverse Mağaza ile biz de metaverse ortamında müşterilerimize Vodafone ayrıcalığını yaşatmayı hedefliyoruz. Vodafone olarak, müşterilerimize her ortamda en iyi dijital deneyimi sunmaya devam edeceğiz."

Marka kampanyaları da olacak

Vodafone Metaverse Mağaza'da Vodafone'un Red ve FreeZone gibi markalarına ait kampanyalar için özel alanların yanı sıra Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel inisiyatiflerine yönelik alanlar da yer alacak. Vodafone'un FreeZone Gaming çatısı altında oyun severler için sunduğu içeriklere de Vodafone Metaverse Mağaza'dan ulaşılacak. Satışa yönlendirmelerin QR kod veya link ile Vodafone Online Mağaza'ya yapılacağı metaverse mağazada, müşterilere Sanal Gerçeklik ve Artırılmış Gerçeklik deneyimleri de sunulacak. Vodafone'un metaverse'deki mağazasında çeşitli etkinlik ve lansmanlar da düzenlenecek.

KuCoin, Türkiye faaliyetlerine başladı

Kripto para sektörünün önde gelen borsalarından KuCoin, resmi olarak Türkiye faaliyetlerine başladı. Global kripto para borsası KuCoin uzun süredir Türkiye’de aktif olarak hizmet sunuyordu. Nisan ayı itibariyle resmi faaliyetlerine başlayan KuCoin, süreçleri Türkiye’deki yönetimiyle sürdürmeyi hedefliyor. Dünyanın 5. büyük spot işlem borsası olan KuCoin, 207 ülkeden 10 milyon kullanıcıya hizmet veriyor.

Kripto para dünyasının dev borsalarından biri olan KuCoin, resmi olarak Türkiye faaliyetlerine başladığını duyurdu. Uzun yıllardır Türk kripto para yatırımcılarıyla yakın iletişimde olan ve büyük bir Türk kullanıcı topluluğuna hitap eden KuCoin artık resmi anlamda Türkiye’de yer alacak.

Spot işlemler bazında dünyanın 5. kripto para borsası olan KuCoin, toplamda 10 milyon kullanıcıya hizmet sunuyor. 207 ülkeye aralarında 22 farklı dilde ulaşan KuCoin, Türkçe dil desteği de veriyor.

Farklı işlem hizmetlerini bir arada bulunduran KuCoin ağı içerisinde spot işlemlerden marjin işlemlere, vadeli işlemlerden kripto kredilere kadar birçok farklı ürüne ev sahipliği yapıyor. Önde gelen kripto paraların dışında 600’ün üzerinde altcoin kullanıcılarla buluşturan KuCoin, mobil uygulaması ve masaüstü uygulamasıyla işlem imkânı sağlıyor.

Kripto para ekosistemini destekliyor

Şirket 2017 yılında arz ettikleri KuCoin Token ile Token dünyası başta olmak üzere NFT, Web 3.0 gibi farklı alanlara yatırımlar

gerçekleştiriyor. KuCoin Ventures ile kripto para altyapılarına, NFT platformlarına, oyun ve metaverse projelerine yatırım gerçekleştiren KuCoin; POKT, OVO, JZL Capital gibi 11 girişime yatırım sağlıyor. KuCoin Labs ile kripto para dünyasına ilişkin AR-GE, pazar araştırmaları ve analiz ekibi oluşturan KuCoin; Near, Kyros Ventures, Token Insight gibi partnerler eşliğinde 36 girişim ve ürün geliştirdi.

2018 yılından bu yana Türk kripto para yatırımcılarıyla etkileşimde olan KuCoin, Türkiye’deki kampanyalarıyla birlikte kullanıcı sayısını ve hizmet kalitesini artırmayı hedefliyor.

Türkiye yatırımlarıyla ilgili konuşan KuCoin CEO’su Johnny Lyu, “Türkiye kripto para dünyasında büyük etkisi olan ve yüksek hacme ulaşmış bir ülke. Bu anlamıyla KuCoin için Türkiye yıllardır çok önemli bir ülke konumunda yer alıyor. Türkiye’deki yatırımcılarla uzun zamandır iletişim halindeyiz ve yüzbinlerce Türk yatırımcıya hizmet sağlıyoruz. Türk yatırımcıların diğer ülkelerden çok daha farklı bir bakış açısı var. Buradaki yatırımcılar gelişen teknolojilere, farklı fikirlere ve yeni kripto paralara karşı çok daha sıcak yaklaşıyor. Bu da sektörün gelişimini bir ülke

bazında çok önemli bir hale getiriyor. Biz KuCoin olarak dünyanın en büyük 5. spot işlem borsasıyız. Spot işlemlerde önde olan Türkiye ile bu konuda çok büyük bir uyum içerisindeyiz. Geçtiğimiz aylarda planlayarak hızlı bir şekilde süreci yönettiğimiz Türkiye faaliyetlerimizi aktif ettiğimiz için çok mutluyuz. Türkiye’yi yatırım yapılabilecek en doğru ülkelerden biri olarak görüyoruz. Buradaki yatırımcılara daha fazla kampanya sunmak, etkinlikler düzenlemek ve daha sık iletişimde kalmayı hedefliyoruz. Yeni yatırımımızla birlikte Türkiye’ye hızlı bir giriş sağladık ve bunu sürdüreceğiz. Türkiye’ye attığımız bu adımın hem Türkiye hem KuCoin hem de kripto para dünyası için yeni bir başarı hikayesi olacağına inanıyoruz.” dedi.

PEOPLE'S EXCHANGE

2022 Küresel Blockchain Sektörü için Dönüşüm Yılı

Huobi Group'un küresel yatırım kolu olan Huobi Ventures, Yıllık Özet ve Görünüm Raporunu yayınladı. Rapor, Huobi Group'un birçok yatırımını Huobi Ventures'ta konsolide etmesini, erken aşama blockchain ve merkezi olmayan finans (DeFi) projeleri için 100 milyon ABD Doları tutarında bir fon oluşturmaktan bu yana geçen bir yılı kapsıyor.

Geçtiğimiz yıl, küresel blockchain ve kripto para sektörlerinde köklü değişiklikler görüldü. Bitcoin'in piyasa değeri trilyon doları aştı, NFT'lerin popülaritesi zirve yaptı ve Axie Infinity, Animoca Brands ve YGG gibi önde gelen GameFi şirketleri etkileyici dönüm noktalarına ulaştı. Ancak hızlı büyüme, 2 milyar ABD dolarının üzerinde varlık kaybına yol açan güvenlik olayları da dahil olmak üzere sektördeki sorunları da ortaya çıkardı. Geçtiğimiz birkaç ay içinde, Rusya-Ukrayna çatışması ve Fed para politikasının

sıkılaşmasına ilişkin korkular piyasayı gergin hale getirdiği için, blockchain sektörü 2022'ye sert bir başlangıç yaptı.

Piyasaya belirsizlikler hakimken, 2022'nin geri kalanına nasıl hazırlanmalıyız? Huobi Ventures'ın Yıllık Özet ve Görünüm Raporu, geçtiğimiz yıl içinde meydana gelen önemli olayları ele alıyor ve 2022'de neler olabileceğine dair iç görüleri içeriyor.

2022'de gözler, merkezi olmayan yapısı ve temel blockchain altyapısı, değer dağıtımı, gizlilik, bant genişliği, depolama işleme ve yetkilendirme ile ilgili yaygın Web 2.0 sorunlarını çözebilecek Web 3.0'da. Yeni nesil bir internet teknolojisi, mevcut altyapı sınırlamalarını aşabilir ve önümüzdeki 5-10 yıl içinde yeni olanaklar açabilir.

Ethereum baskın platform olmaya devam etse de rakip zincirler pazarın genişleyen

ihtiyaçlarını karşılamak için büyüdü ve çok zincirli ağlar giderek daha önemli hale geldi. USDT, stablecoin lideri olarak hakimiyetini sürdürse de USDC'nin hem mevzuat taleplerini karşılayabilmesi hem de yeni DeFi varlıklarıyla serbestçe etkileşime girebilmesi gibi avantajları var. Sermaye verimliliği ve kurumsal likidite sunan teminatsız borç verme protokolleri, aşırı teminatlı borç verme protokolleriyle dolup taşan bir piyasa karşısında büyük bir potansiyel sergilemekte.

2022'de NFT'lerin değeri, basit şifreleme ve sanat koleksiyonundan, gelişen Web 3.0 ekonomisinde sahiplik ve üyelik kanıtına doğru değişiyor. Düşük likidite ve dar alım-satım havuzu büyümesini hala engellese de sosyal tokenler olarak değerleri Web 3.0 ve GameFi dünyasında kritik bir rol oynayacak. Gamefi, sahiplik, birlikte çalışabilirlik ve kazanmak için oynama gibi yeni kavramları tanıtarak geleneksel oyunları dönüştürürken, NFT'ler Web 3.0 dünyasına ana ağ geçidi olarak yerlerini sağlamlaştıracak.

Küresel makro ekonomideki dalgalanmalara rağmen, kripto para birimlerinin temelleri her zamankinden daha güçlü bir şekilde büyümeye devam ediyor. Giderek daha fazla kurum, enflasyon ve diğer varlık sınıfları için düşük yatırımcı duyarlılığı karşısında portföylerinin bir kısmını Bitcoin için ayırıyor. Bu etkenler, küresel çapta olgunlaşan hükümet mevzuatları ve politikalarıyla birleştiğinde, kripto para sektöründe uzun vadeli büyüme için zemin hazırlıyor.

Raporda İstanbul'un Türkiye girişimcilik ekosistemindeki önemi net bir şekilde görülüyor. 2022'nin ilk 3 ayında 5 şehirde yatırım yapılmış ancak girişimlerin %82'sinin merkezi İstanbul'da. Yatırım miktarına bakıldığında ise 1,28 Milyar Dolar'ın neredeyse tamamı İstanbul'daki girişimlere yapılmış.

2022'nin ilk çeyreğinde dikkat çeken bir diğer konu ise yabancı. 231 yatırımcıdan 36'sı yabancı yatırımcılardan oluşuyor. Geçtiğimiz yıl oldukça yoğun ilgi gösteren yatırımcılar bu sene de yatırım yapacak Türk startup'ları arayışında gibi gözüküyor.

Raporun tamamına aşağıdaki linkten veya StartupCentrum'un web sitesinden ulaşabilirsiniz. Yatırımlar, yatırım aşamaları, yatırım aralıkları, girişimlerin kurucu ortakları, müşteri odağı, gelir modeli gibi bilgilere raporun tamamını ücretsiz indirerek ulaşabilirsiniz.

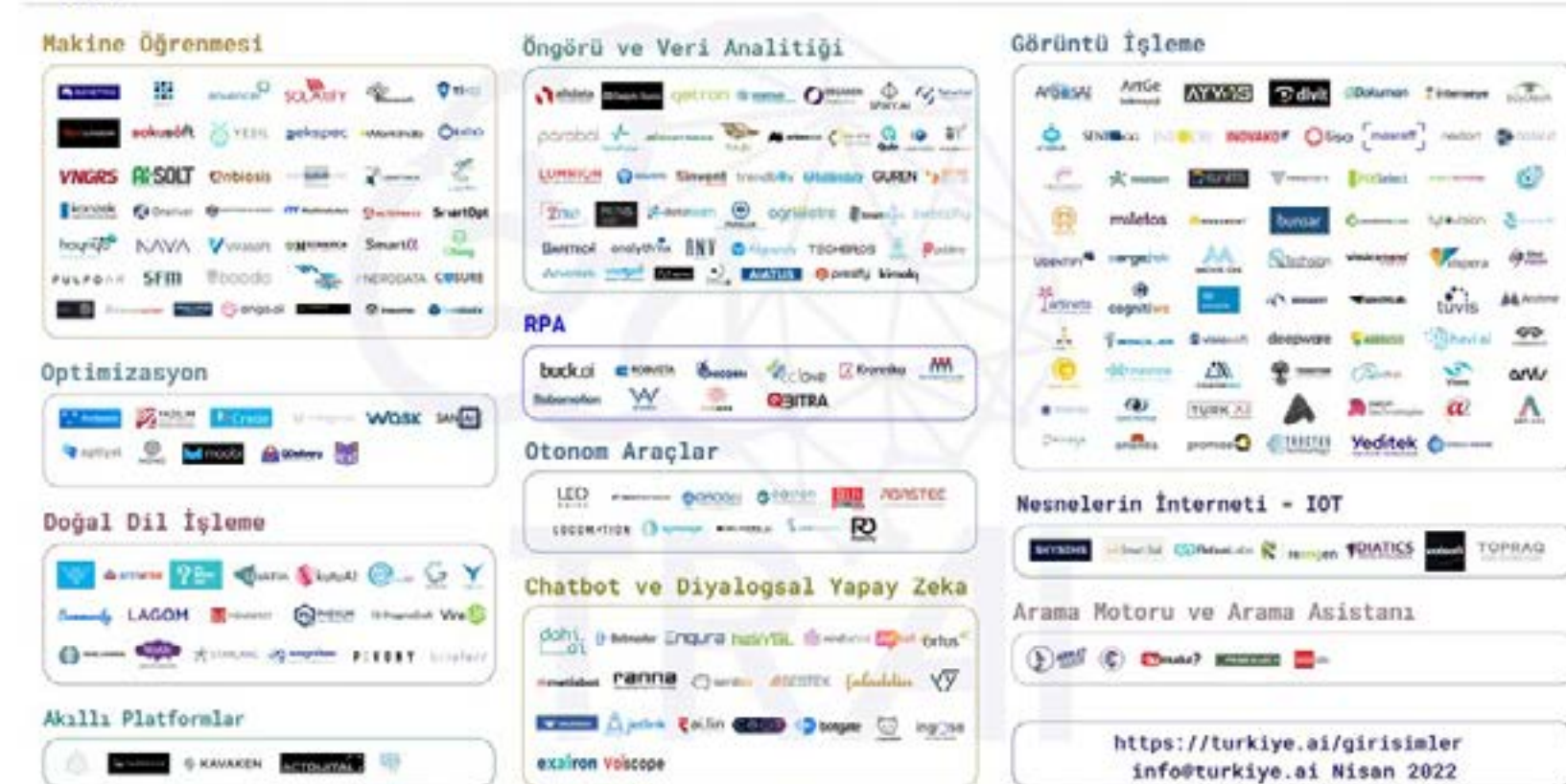
2022'nin ilk 3 ayında Türk Girişimler 1,28 Milyar Dolar Yatırım Aldı!

Geçtiğimiz 2 yılda Türkiye girişimcilik ekosistemine olan ilgi bir hayli arttı. Bu ilginin artması sonucunda son 2 yıldır yıllık yatırımlar 1 Milyar Dolar barajını aştı. Türkiye'deki startup yatırımlarını takip eden StartupCentrum ise 2022 yılının çeyrek raporunu paylaştı. Raporun detaylarını inceledik.

StartupCentrum'un yayınladığı rapora göre 2022 yılının ilk 3 ayında Türkiye'deki girişimler 1,28 Milyar Dolar yatırım aldı. Raporla paylaşılan verilere göre 2021 yılında toplam 1,56 Milyar Dolar yatırım alan Türk girişimleri, henüz 2022'nin ilk aylarında 2021 yılını yakalamış gözüküyor. Raporla yatırımlarla ilgili dikkat çeken bir konu yatırımların miktarlarına göre kıyaslanması olmuş. Bu sayede yüksek rakamlı yatırımların gölgesinde daha az konuşulan yatırımlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olunabiliyor. Raporla özellikle 20 Milyon Dolar altındaki ve üzerindeki yatırımlar ile ilgili detaylar mevcut.

Geçtiğimiz 3 ay boyunca 61 yatırım yapılırken girişim başına düşen yatırım miktarı 25,5 milyon dolar olarak belirtilmiş. 61 girişimin içinde ise 3 Unicorn var. (Unicorn: değerlemesi 1 Milyar Dolar'dan fazla olan girişimler). Bunlar Getir, Dream Games ve Insider. Bu şirketlerden Insider, geçtiğimiz çeyrekte 1,1 Milyar Dolar değerleme ile 121 Milyon Dolar yatırım alarak Unicorn olmuştu.

2022'nin ilk çeyreğinde 8 oyun girişimi toplam 330 Milyon Dolar yatırım aldı. Geçtiğimiz seneye damgasını vuran oyun girişimleri bu sene de yatırım almaya devam etti. Raporla 2021 yılına göre yeni yatırımların sayısında yavaşlama olduğundan bahsedilmiş ancak oyun sektöründe girişim başına düşen yatırım miktarının arttığı görülüyor. Oyun sektöründen sonra en çok yatırım alan sektör 8 girişim ile Finans olmuş. Yatırım alan girişim sayısı fazla olsa da yatırım miktarı olarak toplam 15 Milyon Dolar seviyelerinde kalmış.

Yapay Zekâ Girişimlerinin Sayısı 5 Yılda 10 Katına Çıktı

Türkiye’deki yapay zekâ farkındalığını artırmak ve ekosistemini geliştirmek amacıyla kurulan “Türkiye Yapay Zekâ İnisiyatifi”nin TRAI Girişimler Haritası (Nisan 2022) yayımlandı.

Türkiye Yapay Zekâ İnisiyatifi'nin (TRAI) yeni yayınlanan Yapay Zekâ Girişimleri Haritası'nda görüntü işleme, öngörü ve veri analitiği, arama asistanı ve arama motoru, doğal dil işleme, chatbot-diyalogsal yapay zekâ, makine öğrenmesi, optimizasyon, otonom araçlar, robotik süreç otomasyonu (RPA) ve akıllı platformlar ile nesnelerin interneti alanlarında çalışmalar yapan 248 girişim yer aldı.

TRAI Girişimler Haritası'nın Ekim 2021, Ocak 2022 ve Nisan 2022'de, kategorilere göre dağılımı şöyle gerçekleşti.

	Ekim 2021	Ocak 2022	Nisan 2022
Görüntü İşleme	64	64	70
Makine Öğrenmesi	41	43	43
Öngörü ve Veri Analitiği	27	37	44
Chatbotlar ve Diyalogsal YZ	18	20	22
Doğal Dil İşleme	17	19	20
Optimizasyon	9	9	11
RPA	9	9	10
Ötome Araçlar	8	9	11
Arama Motoru ve Arama Asistanı	6	6	5
Akıllı Platformlar	5	5	5
Nesnelerin İnterneti	4	5	7
Toplam	208	226	245

27 Yeni Yapay Zekâ Girişimi Eklendi

TRAI Girişimler Haritası'na, Nisan 2022'de 27 yeni yapay zekâ girişi eklendi. İsimleri ve kategorileri aşağıdaki gibidir.

Exaron	Chatbotlar ve Diyaloğsal YZ
Voicebox	Chatbotlar ve Diyaloğsal YZ
Artibots	Görüntü İşleme
Mirage Vision	Görüntü İşleme
Orientis	Görüntü İşleme
PromiseQ	Görüntü İşleme
Tractus	Görüntü İşleme
Yeditek	Görüntü İşleme
EyeCU Vision	Görüntü İşleme
DeepSport	Görüntü İşleme
Glatack	Makine Öğrenmesi
Antena CX	Makine Öğrenmesi
ServIT	Makine Öğrenmesi
Volsoft	Neuralerin İncelenmesi - IoT
Toprak AI	Neuralerin İncelenmesi - IoT
Arvantek	Öngörü ve Veri Analizi
Visibot	Öngörü ve Veri Analizi
Algoritma	Öngörü ve Veri Analizi
Pusula AI	Öngörü ve Veri Analizi
Presify	Öngörü ve Veri Analizi
Link Robotics	Otonom Araçlar
Blomobility	Otonom Araçlar
Qdelivory	Optimizasyon
UAFaro	Optimizasyon
DataScope AI	Akilla platformlar
Kavukun	Akilla Platformlar
Testcartex	Büyük Veri İşleme

Girişimcilik ekosisteminin geliştiği, yapay zekâ çalışmalarının hız kazandığı son yıllarda Türkiye Yapay Zekâ İnisiyatifi ekosistemi de önemli ölçüde büyüdü. Kurulduğu 2017 yılını 24 girişimle tamamlayan Türkiye Yapay Zekâ İnisiyatifi'nin Girişimler Haritası'nda bu rakam 2018'de 64'e ulaştı. Farklı kategorilerde çalışmalar yapan yapay zekâ girişimlerinin de eklenmesiyle 2019'da bu sayı 75'e çıktı.

2020 Mart ayına gelindiğinde ise özel sektörün yapay zekâya olan ilgisi, artan yatırım ve destek imkanlarıyla birlikte yapay zekâ girişimleri değer yaratmaya, etki alanını geliştirmeye devam etti ve 112 rakamına ulaştı. 2020'nin Temmuz ayında TRAI Girişimler Haritası'ndaki rakam 134 iken, Kasım 2020'de 145'e, Şubat 2021'de 164'e, Haziran 2021'de 184'e, Ekim 2021'de ise 206'ya ulaştı. Ekim 2021'den Ocak 2022'ye kadar başta "Öngörü ve Veri Analitiği" kategorisi olmak üzere 20 startup'ın da eklenmesiyle TRAI Girişimler Haritası'ndaki startup sayısı 226 olurken. 2022'nin ilk çeyreğinin ardından bu rakam 248'e ulaştı.

Yeni start-up destek programı Founders Hub'ı tanıttı

Microsoft'un girişim inisiyatifi Microsoft for Startups'ın en yeni destek programı Founders Hub'ın lansmanı Microsoft Türkiye ve Microsoft Orta Doğu ve Avrupa (MEA) Bölgesi'nin üst düzey yöneticilerinin, start-up'ların ve melek yatırımcıların katılımıyla gerçekleştirildi. Founders Hub, hem sermayeye erişim imkanını hem de mentorluğu bir arada sunarak teknoloji alanında faaliyet gösteren start-up'ların yolundaki engelleri kaldırıyor; şirketlere özel yol haritaları geliştirerek uçtan uca destek sağlıyor. Founders Hub'a dahil olan start-up'lar GitHub ve Teams gibi güvenilir iş geliştirme ve iş birliği araçlarına ücretsiz erişebildikleri gibi aynı zamanda 150 bin dolarlık Azure kredisi alma fırsatına da sahip oluyor.

Microsoft'un girişim inisiyatifi Microsoft for Startups'ın start-up'lara yönelik yeni destek programı Founders Hub'ın lansmanı Microsoft Türkiye Genel Müdürü Levent Özbilgin'in ev sahipliğinde; Microsoft Orta Doğu ve Afrika Bölgesi (MEA) Başkanı Samer Abu Ltaif,

Microsoft Orta Doğu ve Afrika Bölgesixi (MEA) Start-up'lar ve Yüksek Teknoloji Direktörü İdit Gazit Berger, Microsoft Türkiye Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Münir Kundakçı, start-up'lar ve melek yatırımcıların katılımıyla gerçekleştirildi.

Levent Özbilgin, yaptığı açılış konuşmasının ardından Samer Abu Ltaif ve İdit Gazit Berger ile üçlü bir soru cevap seansı gerçekleştirdi. Türkiye'nin inovatif ve dinamik yapısıyla MEA Bölgesi'nde örnek teşkil ettiğini ve Microsoft'un Türkiye'deki start-up ekosistemine yatırım yapma arzusunu ateşlediğini dile getiren Abu Ltaif, "Türkiye'deki genç girişimcileri desteklemek ve başarılı bir gelecek inşa etmelerine katkı sağlamak amacıyla yola çıkan Founders Hub'ın start-up'lar için büyük vaatleri var. Start-up'ları, yaratıcılıkları ve taze fikirleriyle Türkiye'deki tüm sektörler için gelişimi teşvik eden, inovasyon ekosisteminin can damarları olarak görüyoruz. İnovatörlerin Türkiye'de etki yaratabilmek adına ihtiyaç duydukları tüm araç ve kaynaklara erişebilmeleri için onlara destek sunmayı sürdüreceğiz" dedi.

Start-up'lara maddi ve teknik destek mentorlukla buluşuyor: "Founders Hub"

Ölçeklerinden bağımsız şekilde tüm girişimleri ihtiyaç duydukları kaynaklarla buluşturmak üzere yola çıkmış bir Microsoft inisiyatifi olan Microsoft for Startups; Azure, Teams ve GitHub gibi Microsoft bulutlarına erişim fırsatı sunmanın yanı sıra, derin bir teknik destek ve mentorluk da veriyor. Microsoft for Startups tarafından geliştirilen en yeni program olan Founders Hub ise hem sermayeye ulaşma imkanını hem de mentorluğu bir arada sunarak teknoloji alanında faaliyet gösteren start-up'ların yolundaki engelleri kaldırıyor; her işletmeye özel bir yol haritası geliştirerek uçtan uca destek sağlıyor. Programa dahil olan start-up'lar dakikalar içinde platformdaki yerlerini alarak Microsoft teknolojilerine ve teknik desteğe ücretsiz şekilde erişiyor ve hayallerini gerçeğe dönüştürme yolunda ilk adımı atmış oluyorlar. Founders Hub; GitHub ve Teams gibi güvenilir iş geliştirme ve iş birliği araçlarına ek olarak 150 bin dolara kadar Azure kredisi de sunuyor.

Lansmanda yaptığı konuşmada, kendilerine özel tasarlanmış öğrenme araçlarına ihtiyaç duydukları her an erişebilmenin, uzmanlardan

teknik destek ve mentorluk alabilmenin start-up'lar için büyük önem taşıdığını dile getiren Microsoft Genel Müdürü Özbilgin, Microsoft'un sağladığı katma değer bunlarla sınırlı kalmadığını da sözlerine ekledi. Özbilgin, "Founders Hub'ın start-up'lara sağladığı en büyük faydanın onları Microsoft'un kanalları ve pazarlarıyla buluşturarak çözümlerini satma potansiyellerini artırmak olduğunu düşünüyorum. Microsoft Türkiye Genel Müdürü olarak göreve geldiğimden bu yana ekibimle birlikte teknolojiyi Türkiye'deki girişimlere fayda sağlayacak şekilde nasıl kullanabiliriz sorusuna cevap bulmaya odaklandık. Founders Hub'ın bu doğrultuda attığımız en büyük ve en etkili adım olacağına inanıyorum" dedi.

Yaptığı sunumda Founders Hub'ın start-up'lara vereceği desteklerle ilgili detaylı bilgi paylaşan Microsoft Türkiye Satış ve Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Münir Kundakçı ise, "Ana hedefimiz bir fikrin ürüne dönüşmesinden o ürünün pazarda yer bulmasına ve yaygınlaşmasına kadar start-up'ların içinden geçtiği sürecin tamamında onlara destek olmak. Azure kredilerini, Microsoft'un lisanslı iş uygulamalarını, iş geliştirme araçlarını ve her biri alanında uzman isimler tarafından verilen mentorluk desteğini sunduğumuz kapsamlı pakete dahil ederek start-up'ların nitelikli büyümelerine katkı sağlıyoruz" dedi.

müdahale ekipleri AIMA platformunu interaktif şekilde de kullanarak zararlı yazılım analiz ve müdahale süreçlerini çok daha hızlı gerçekleştirebiliyorlar.

Şirketin diğer ürünü Malwation MSP (Malware Simulation Platform), kurumların siber güvenlik mimarilerinde büyük yatırım yaptıkları uç nokta güvenlik ürünlerinin (Antivirus, EDR) en sıkı koşullarda test edilebilmesi için dinamik olarak zararlı yazılım simülasyonları üretebilecekleri bir platform sunuyor. Bu sayede en doğru ürünü seçebilmelerini ve olası saldırı durumlarına karşı donanımlı olabilmelerini sağlıyor.

Malwation geliştirdiği ürünleri Avrupa, Ortadoğu ve Afrika'dan oluşan EMEA bölgesi ve Amerika Birleşik Devletleri gibi büyük potansiyele sahip olan marketlerde de yaygınlaşmak amacıyla çalışmalarını sürdürüyor.

45 milyon TL değerleme ile yatırım aldı

Teknopark İstanbul'un kuluçka merkezi Cube Incubation'da zararlı yazılım analiz ve geliştirilmesi alanında yeni nesil teknolojiler üzerinde çalışan Malwation, 45 milyon TL değerleme ile melek yatırımcı olan Zaid Al-Aifari ve Ali Beyatlı'dan tohum devam yatırımı aldı.

Şubat 2021'de 7 milyon TL değerleme ile Sertaç Özinal ve Alesta Yatırım'dan tohum yatırım alan Malwation, köprü tur olarak nitelendirilen süreçte ilk yatırımcıları olan Sertaç Özinal ve Alesta Yatırım'ın da katılımıyla yeni tohum devam yatırımı ise Nisan 2022 tarihinde 45 milyon TL değerleme ile melek yatırımcı Zaid Al-Aifari ve Ali Beyatlı'dan yapıldı.

Teknopark İstanbul Genel Müdür Yardımcısı Dr. Cem Duran: "Günümüzde girişimler için büyüme ve başarıya giden yolda yatırım almanın en iyi yöntemlerinden biri kuluçka merkezlerinde yer almak. Malwation'un girişim serüveninin başından beri beraber yol alıyoruz. Malwation aldığı bu yatırımla, ürünlerinin bireysel ve orta ölçekli şirketlerin de

kullanabileceği SaaS versiyonlarını kullanıcılara sunacak. Bu serüvenleri çoğaltmak için girişimimize hem hızlandırma hem kuluçka hizmetini vererek, yatırımcıların karşısına daha donanımlı çıkmalarını sağlıyoruz." dedi.

Şüpheli dosyaları davranışlarından tanıyor

Teknopark İstanbul'un kuluçka merkezi bünyesinde faaliyetlerini yürüten şirket, Malwation AIMA ile kullanıcılara gelişmiş bir malware sandbox ortamını ve interaktif analiz alanını tek çatı platform altında sunuyor. Bu platform ile kullanıcılar şüpheli dosyaların davranışsal analizini, zararlı aktivitelerin sınıflandırılmasını ve detaylı raporlanmasını tamamıyla otomatize şekilde gerçekleştirebiliyorlar. Ayrıca Malwation'un bu çatı platform içerisinde birçok global firma ile teknolojik partnerliği bulunuyor. Bu sayede şirketlerin siber güvenlik ekipleri, AIMA (Automated / Interactive Malware Analysis) ürününü kendi ortamlarında bulunan diğer siber güvenlik ürünlerine entegre şekilde kullanabiliyorlar. Otomatize sürdürülen bu süreçler haricinde olay

Fonbulucu'ya 4,5 milyon TL'lik ikinci yatırım

Yeni nesil yatırımcılık kültürü ile yeni nesil girişimcilik finansmanını Türkiye'de hem ilk uygulayan hem de gelişmesi yönünde büyük katkıları bulunan kitle fonlama platformu fonbulucu'nun çatı şirketi Global Kitle Fonlama Platformu A.Ş., Maqasid Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.'nin girişim sermayesi yatırım fonundan 4,5 milyon TL yatırım aldı. Son iki ay içerisinde ikinci defa yatırım alan fonbulucu'nun 18 binden fazla üyesi bulunuyor. 1 milyar TL'ye yakın fonlama talebi alan platform, henüz bir yılını doldurmadan toplamda 58 milyon TL yatırıma aracılık etti. Şirket bu yatırımla beraber ödenmiş sermayesini 25.500.000 TL'ye çıkaracağını duyurdu.

Türkiye'nin Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) lisanslıyla faaliyete geçen ilk paya dayalı kitle fonlama platformu fonbulucu'nun çatı şirketi olan Global Kitle Fonlama Platformu A.Ş., Maqasid Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.'nin Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'ndan 150 milyon değerleme

üzerinden 4,5 milyon TL yatırım aldı.

Bugüne kadar 18 binden fazla üye, 11 binden fazla yatırımcı 1 milyar TL'ye yakın fonlama talebiyle toplamda 58 milyon TL yatırımın girişimlere ulaşmasına aracılık eden fonbulucu, büyümeye devam ediyor.

Son üç ayda alınan iki yatırımla birlikte 24 ayda sermaye bazında 510 kat büyüme

Konuyla ilgili açıklama yapan fonbulucu Kurucusu ve CEO'su Hakan Yıldız, "fonbulucu platformu olarak henüz bir yılımızı doldurmadan ikinci defa büyük bir yatırım alıyoruz. Geçtiğimiz aylarda, 15 milyon TL yatırım almıştık. Bu defa aldığımız yatırımla beraber 2022 yılı içerisinde 19.500.000 TL tutarında yatırım almak bizi çok mutlu ediyor. Özellikle bir Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'ndan bu yatırımı almak çok daha anlamlı bizim için. Son bir yılda inanılmaz hızla büyüyüyoruz. Geçtiğimiz yıl Mayıs ayında platformumuzda 300 üye bile yokken şu an yaklaşık 20.000 üyeye ulaştık. Fon talebinde her ay neredeyse

%100 büyüyüyoruz. Ortalama yatırım ilk başladığımız günden bugüne %300 artış gösterdi, topladığımız fon ise her ay bir önceki aya göre %20 ila %50 arasında artıyor. Bu inanılmaz derecede hızlı bir büyüme. Her zaman geleceği düşünüyoruz. Dolayısıyla almış olduğumuz yatırımlar, sistemimizin desteklenmesi adına çok önemli rol oynuyor. 50.000 TL sermaye ile kurduğumuz şirketimizin sermayesi bu hafta 25.500.000 TL olacak ve hissedarlarımıza %302 oranında bedelsiz pay dağıtacağız. Sermaye bazında 2 yıl içerisinde 510 kat büyüme göstermek bize gurur veriyor. 11 Mayıs 2022 'de yeni ofisimiz için bir açılış yapacağız. Çalışan kadromuzu %300 büyüterek 24 kişiye ulaştırdık. Kısa bir zamanda hem ülkemizde daha da büyüyeceğiz hem de global platformumuzu hayata geçireceğiz. Tüm ekosistemimize hayırlı olsun" dedi.

fonbulucu yakın gelecekte bir Turcorn olacaktır

Yapılan yatırım hakkında konuşan Maqasid Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Genel Müdürü Ahmet Güder ise, "GSYF olarak kitle fonlama konusunda öncü bir rol üstlenen fonbulucu 'ya yaptığımız bu yatırımın ekosistemin daha fazla büyümesine katkı sağlayacağına inanıyoruz. fonbulucu'yu ülkemizin globale açılmış finteklerinden biri olarak görüyor ve yakın bir zaman içerisinde bir Turcorn olacağına inanıyoruz. Bu sistemin gelişmesi bizim gibi fon yöneticileri için çok önemli. Tüm VC'lerimizi bu sistemde yatırıma çağırıyoruz" ifadelerini kaydetti.

Dr. Erol ÖZGÜNER

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Bilgi İşlem Daire Başkanı

Yetişmiş İnsan Gücü Problemimiz

Yurt dışına giden veya yurt dışına çalışmak üzere işinden ayrılan yetişmiş insan gücü problemimiz...

Peki şimdi ne olacak?

Bu ayki yazımda, son 2 yılın yükselen ve yavaş yavaş kangrenleşmeye doğru giden bir problemini gündeme taşımak istiyorum. Başlıkta da belirttiğim gibi, yurt dışına giden veya yurt dışı şirketlerinde çalışmak üzere mevcut işyerlerinden ayrılan yetişmiş insan gücü problemimiz. Özellikle pandemi ile birlikte, ofis dışı çalışmaların hatta evden çalışmaların yoğunlaşması ve hatta yeni çalışma düzeni haline gelmesi, özellikle IT sektöründe ciddi bir insan gücü göçüne neden olmaya başladı. İnsan gücü göçü olarak tanımlıyorum çünkü bazı beyaz yaka insanlarımız, çalışma yeri olarak yurtdışı ve yurtdışı şirketlerini seçerken bazıları da yurtdışı firmalar için Türkiye'den online çalışma modeline geçerek, büyük şehirlerden sayfiye yerlerine doğru göç etmeyi tercih etmeye başladılar.

Sonuç itibarıyla, daha iyi ekonomik koşullara sahip olmak, yaşam kalitesini finansal olarak yukarılara taşıma motivasyonu bu kararlarda etkili olmaya başladı. Böyle olunca şirketler ya ellerindeki insan kaynağını tutabilmek ya da ayrılan yetişmiş insan kaynağı yerine benzerini konumlayabilmek için rakamları yükseltmeye başladılar. Adeta bir kar topu etkisi oluştu ve yeni mezunlar dahil olmak üzere teknoloji dünyasında çok ciddi bir talep ve çok ciddi maaş artışları

söz konusu olmaya başladı. Hiçbir dönemde olmadığı kadar, insan kaynağı transferleri olmaya başladı. Hatta İK firmaları bile, head hunt dediğimiz uygun pozisyona uygun aday arayışlarında ciddi ciddi zorlanmaya başladılar.

Tam burada, farklı bir hassasiyetin altını çizmek için başka bir konuya değinmek isterim. Sonrasında insan kaynağı göçü ile ilgili tespitlere devam edeceğim. Başarılı şirketlerin, başarı hikayelerine odaklandığımızda en önemli bileşenin insan kaynağı olduğunu görürüz. Bir şirketin kanımca en önemli varlıkları, ne tesisleri, ne envanteri, ne araç-gereç-malzemeleri ne de bina ve/veya arsalarıdır. Bir şirketin en önemli varlığı, o şirketi var eden, projeden projeye başarıdan başarıya koşturabilen insan kaynağıdır. Bu sebeptendir ki, yıllardır, özellikle büyük şirketler, takım olabilmek, sadakat, kariyer haritası çizibilme vb. başlıklarla çalışanlarına yatırımlar yapmakta onları gerek uzmanlık gerekse yönetim patikasında hazırlamak üzere planlar geliştirmektedir. Fakat tam da bu noktada, takke düştü kel göründü. Pandemi ile birlikte online çalışma ve bağlantıların sınırsızlığı, zaman bağımsızlığı ve çalışma kolaylıkları ile verim artışları deneyimlenince, dünya çapında sınırlar ortadan kalktı ve bir anda bütün dünya teknoloji çalışanları için bir Pazar haline geldi. Gerçek şu ki özellikle ülkemizde teknoloji çalışanlarına ödenen maaşlar yurtdışı maaş skalaları ile kıyaslanınca özellikle kur etkisi kaynaklı olarak ciddi bir fark olduğu görüldü.

Aslında belki de o yurtdışı şirketin ortalama maaşlarının çok altında maaşlara, yetişmiş bu değerli kaynaklar imza atmaya başladılar. Zira bu rakamlar, Türkiye'de aldıkları maaşların 2-3 bazen daha fazla katlarına karşılık gelmeye başladı.

Tüm bu tespitlerden sonra, tekrar konumuza dönecek olursak, büyük şirketler kaybettikleri bu önemli pozisyonlar için piyasadaki diğer şirketlerin veya kamu kuruluşlarındaki çalışanların kapılarını çalmaya başladılar. Adeta bir puzzle'ın parçaları gibi değerli insan kaynakları hareket etmeye başladılar. Bu süreç içerisinde kamu kuruluşlarında 10 yıl üzeri memuriyetini istifa ile sonlandırarak özel sektöre geçişlerde önemli bir ivme olduğunu da gözlemliyorum.

Kamu sektörünün özel sektör veya yurtdışı şirketleri ile finansal anlamda rekabet etme şansı genel olarak söz konusu değil. Böyle olunca da bu yıkıcı süreçten en ciddi etkilenenlerin kamu sektörü ve iştirakleri olduğunu çok rahatlıkla söyleyebilirim.

Peki şimdi ne olacak?

Kaybolan yetişmiş insan kaynağı, sadece bir insan kaynağı eksikliği değil. Eksilen kurumsal hafıza, eksilen deneyimle perçinlenmiş teknik bilgi, eksilen hızlı problem çözebilme yetkinliği, eksilen kurumsal sadakat, eksilen geride kalan insanlarda oluşan motivasyon (çünkü kalan çalışanların üzerine binen iş yükü de günden güne artmaya başladı). Her kurumun bir B planı olmalı derken A planı olmaması bile tüm sektörü ciddi faka bastırmış durumda. Şu an tüm kurumlar yangını söndürmeye çalışıyor. Ancak yangın

sonrası soğutma işlemlerinin yapılması ve sorunun çözümüne kalıcı fayda sağlayacak çözümlerin hayata geçirilmesi oldukça kritik. Nedir bunlar?

Kendi insan kaynağını yetiştirmek, mevcut insan kaynağının yetkinliklerini artırıcı eğitim yatırımları yapmak. Eldeki kaynakları tutabilmek maaş dışında beklentilere cevap verebilmek (örneğin sadece uzaktan çalışırım diyen insan kaynağına bu esnekliği sağlayabilmek).

Ülkemizde 15-24 yaş arası dar tanımlı işsizlik oranı %22 düzeyinde. Öncelikle radikal bir şekilde bu genç işsiz kesime erişip onları ihtiyacın çok olduğu teknoloji dünyasına çekebilecek eğitim programları hazırlanmalıdır. Eğitim verilen kişilerin staj, yarı zamanlı veya tam zamanlı bir çalışan olarak işe yerleştirilebilmeleri için gerekli pozisyonların eğitim başlarken gösterilebilmesi çok ciddi bir motivasyon sağlayacaktır. Tüm bunların sonunda yetiştirilen bu kaynağın elde tutulabilmesi için de alınması gereken aksiyonlar bulunmaktadır. Aksi takdirde sonunda başa dönecektir.

Sonuç olarak, şirketleri yetişmiş insan kaynağını kaybederek ciddi yara almaktalar. Bu yarayı sarmak için de bazen dönemsel bazen de orta ve uzun vadeli çözüm aksiyonlarına yatırım yapıyorlar. Ancak sorun şu an için büyüyerek devam ediyor. Özellikle Veri Mimarı, Çözüm Mimarı, Yapay Zeka - Makine Öğrenmesi Mühendisleri, Veri Bilimcisi, Siber Güvenlik Uzmanı, İş Geliştirme Analisti, Yazılımcı, Donanım Mühendisi, Şebeke Yöneticisi gibi pozisyonlarda adeta talep patlaması yaşanmaktadır.

Önerim, eğer öğrenciyseniz bu alanlara yoğunlaşınız, eğer şirket yöneticisi iseniz, bu alanlarda eleman yetiştiriniz. Yakın-yarının en önemli ihtiyaçları bu pozisyonlar olacaktır.

Dipnot:

Özellikle Veri Mimarı, Çözüm Mimarı, Yapay Zeka - Makine Öğrenmesi Mühendisleri, Veri Bilimcisi, Siber Güvenlik Uzmanı, İş Geliştirme Analisti, Yazılımcı, Donanım Mühendisi, Şebeke Yöneticisi gibi pozisyonlarda adeta talep patlaması yaşanmaktadır.

İMECE Uydusu için Geri Sayım Başladı

“Metrealtı çözünürlüğe sahip” ilk yerli ve milli gözlem uydusu İMECE, 15 Ocak 2023’te fırlatılacak.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan İMECE uydusunun 15 Ocak 2023’te fırlatılacağını açıkladı. Kabine toplantısı sonrası yaptığı açıklamada Erdoğan; “Bir diğer müjdemiz de ülkemizi uzay yarışında bir adım daha öteye taşıyacak yerli ve mili imkânlarla geliştirip ürettiğimiz İMECE uydumuzun fırlatılış tarihi ile ilgili. Dünyanın dört bir yanından yüksek çözünürlüklü görünürlük sağlayacak İMECE gözlem uydumuzun uzay yolculuğu 15 Ocak 2023’te başlayacak. Haritalamadan, tarım uygulamalarına kadar pek çok alandaki veri eksikimizi tamamlayacak uydumuzun şimdiden hayırlı olmasını diliyorum.” ifadelerini kullandı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank da konuyla ilgili sosyal medya hesabından bir paylaşım yaptı. Varank paylaşımında şu ifadelerle yer verdi; “Geri Sayım Başladı; Hedef 2023! Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip

Erdoğan, yerli ve millî yer gözlem uydumuz İMECE’nin 15 Ocak 2023’te uzaya fırlatılacağını açıkladı! 2023’e emin adımlarla ilerlerken, uzay yarışında biz de varız diyoruz!”

METREALTI ÇÖZÜNÜRLÜKTEKİ İLK MİLLİ GÖZLEM UYDUSU

Türkiye’de ilk kez metrealtı çözünürlüğe sahip elektro-optik uydu kamerası TÜBİTAK UZAY tarafından geliştirilerek İMECE’ye entegre edildi ve Türkiye’nin yüksek çözünürlüklü görüntü ihtiyacının yerli kaynaklarla karşılanması konusunda önemli bir adım atıldı.

TÜBİTAK UZAY tarafından geliştirilen yerli ve milli İMECE Uydusu’ndan fırlatmanın ardından ilk görüntünün, 48 saat içerisinde alınması hedefleniyor.

Milli imkanlarla geliştirilen gözlem uydusu İMECE; BİLSAT, RASAT ve GÖKTÜRK-2 uydularından edinilen tecrübe ile donatıldı.

680 kilometre irtifada güneşe eş zamanlı yörüngede görev yapacak İMECE’de uçuş bilgisayar, elektro-optik kamera, elektrikli itki sistemi, güç, haberleşme ve yönelim yörünge belirleme alt sistemleri başta olmak üzere TÜBİTAK UZAY tarafından geliştirilen ekipmanlara, TÜBİTAK UME manyetometre ve manyetik tork çubuğu ile; TÜBİTAK MAM ise sabit güneş paneli ile katkı verdi.

Bunun yanı sıra, başta Türkiye olmak üzere dünyanın her yerinden coğrafi kısıtlama olmaksızın yüksek çözünürlüklü görüntüler elde edecek olan İMECE Uydusu; hedef tespit ve teşhis, doğal afet, haritalama, tarımsal uygulamalar gibi birçok alanda hizmet verecek. Sivil ve askeri amaçla kullanılabilecek uydunun tasarım görev ömrü 5 yıl olarak belirtiliyor.

Ayrıca, İMECE Projesi, Türkiye’nin gelecekte sahip olacağı uyduların temelini oluşturacak kritik teknolojilere sahip olmakla kalmayıp, uzay teknolojileri alanında yetişmiş insan gücü ve bilgi birikimi kazanımı hususlarında da katkı sağlayacak. Bu sayede katma değeri yüksek sistemler için ihraç etme potansiyeli kazanılmış olacak.

TÜRK SAT 6A'ya Türk Mühendisleri Damga Vurdu

TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (UZAY) koordinasyonunda geliştirilen Türkiye'nin ilk yerli ve milli haberleşme uydusu TURKSAT 6A, Türk mühendisleri ve teknisyenleri tarafından üretilen komponentleriyle dikkat çekiyor.

4.2 ton ağırlığındaki uyduyu hareket ettiren elektrikli itki motoru, yönü ve konumunu tespit eden yıldızlar, uydunun yön değiştirmesini sağlayan tepki tekeri, Türkiye'nin sahip olduğu insan kaynağı ile hayata geçiriliyor.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, 2023'te uzay yolculuğuna başlaması planlanan TURKSAT 6A'nın yerli ve milli komponentlerini tek tek incelerken "Türkiye'yi uydu alanında teknoloji ihraç eden, entegre sistemleri dahil olmak üzere uydu satışı yapan bir ülke konumuna getirmek için çabalarımızı sürdüreceğiz." dedi.

2023'TE YÖRÜNGEDE

Türksat A.Ş. için TÜBİTAK UZAY liderliğinde, TAI, ASELSAN ve C-tech gibi şirketlerin katılımıyla geliştirilen TÜRK SAT 6A uydusu, 2023 yılında yörüngedeki yerini alacak. Bakan Varank,

test ve entegrasyon işlemleri devam eden TÜRK SAT 6A'yı yerinde inceledi.

USET'E ZİYARET

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TUSAŞ) bünyesindeki Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezi'ni (USET) ziyaret eden Bakan Varank'a TÜBİTAK Başkanı Hasan Mandal, TÜBİTAK UZAY Enstitü Müdürü Mesut Gökten eşlik etti.

300 KİŞİ ÇALIŞIYOR

İncelemeler sırasında Bakan Varank'a TÜRK SAT 6A'nın Mayıs ayında işlevsel ve çevresel testlere başlayacağı bilgisi verildi. Varank, uzaya gönderilecek uydu için daha önce 2 uydu yapıp testlerden geçirilmesi gerektiğini söyleyerek projede kaç kişinin çalıştığını sordu. Yetkililer, TÜBİTAK UZAY'ın koordinasyonunda yükleniciler ve alt yükleniciler ile birlikte ortalama 300 kişinin projede görev yaptığını ifade etti.

YILDIZIZLER VE TEPKİ TEKERİ

Varank, TURKSAT 6A'da kullanılacak yerli ve milli komponentleri de tek tek inceledi. Yıldızizlerin

yıldızlara bakarak uzayda yön bulduğu, Dünya'nın nerede olduğunu anladığı kaydedilirken tepki tekerinin uydunun açısal momentumunu koruyarak istenen yöne bakmasını, yönünü değiştirmesini sağladığı belirtildi.

"YETİŞMİŞ İNSAN KAYNAĞI" VURGUSU

Varank, "Ülkede sıkıntılar var uzay çalışması yapılacak zaman mı?" eleştirileriyle muhatap olduklarını aktararak "Ben onlara şu cevabı veriyorum. O kadar yetişmiş insan kaynağımız var. Biz onlara sadece yurt dışına gitme alternatifini mi sunacağız? veya alanı dışında çalışma alternatifini mi sunacağız? Şimdiye kadar uydularımız olmuş ama tamamını yurt dışından satın almışız. Bu geliştirdiğimiz uydularla hem katma değeri burada bırakmış oluyoruz hem de bu kabiliyetini kazanmış oluyoruz." dedi.

DÜNYADA 5-6 ÜLKE YAPABİLİYOR

TÜRK SAT 6A'daki en önemli yerli ve milli teknolojilerden bir tanesinin elektrikli itki motoru olduğunu anlatan Varank, "Kimyasal yakıt kullanmadan elektrikli itki teknolojisiyle uyduyu yönlendirdiğiniz bir teknoloji bu. Bunu dünyada yapabilen 5-6 ülke var. TÜRK SAT 6A'ya entegre ettiler. İMECE'de de bu teknoloji kullanılacak." diye konuştu.

YAKIT TANKI İZMİR'DEN

Varank, sadece TÜBİTAK UZAY ile teknoloji geliştirmediklerini, yerli tedarikçileri de devreye soktuklarının altını çizerek "Böylece onlara da ekonomik anlamda yeni fırsatlar sunmuş oluyoruz. Bu yakıt tankını İzmir'deki bir firmamız geliştirdi. Daha önce bu alanda hiçbir faaliyet göstermemiş firmamız yakıt tankını uzayda kullanmış olacak. Elektrikli itki motoruyla 4.2 tonluk haberleşme uydusunu şu gördüğümüz itki motoruyla hareket ettirmek mümkün hale geliyor." dedi.

Daha sonra ziyarete ilişkin değerlendirmelerde bulunan Varank, şunları söyledi:

2023'TE UZAYA FIRLATILACAK: Türkiye'nin yerli ve milli haberleşme uydusu TÜRK SAT 6A'yı üreten arkadaşlarımızı ziyarete geldik. 2023 yılında uzaya fırlatılacak olan kendi geliştirdiğimiz uydumuzun önünde bulunuyoruz. Uzay alanı, ülkelerin büyük yarışı ve rekabet içinde oldukları bir alan. Dünyadaki ekonomik ve askeri yarış şu anda uzaya taşınmış durumda.

MİLLİ UZAY PROGRAMI: Türkiye olarak, Milli Uzay Programımızla önümüzdeki 10 yılda Türkiye'nin hangi alanlarda kabiliyetler geliştirmesi gerektiğini ilan etmiştik. Uydu geliştirme de önem verdiğimiz alanlardan bir tanesi. Gerek İMECE uydumuz gerekse TÜRK SAT 6A, bu alanda yetişmiş insan kaynağı ve aynı zamanda yeni yetiştirilecek olan insan kaynaklarımız açısından önemli projeler.

36 BİN KM YÜKSEKLİKTE: TÜRK SAT 6A yerden 36 bin kilometre yükseklikte bir haberleşme uydusu olarak kullanılacak. Bu

uyduyu geliştirirken kendi ürettiğimiz yerli ve milli komponentlerin bir listesi var. Uydu çok farklı yapılardan oluşuyor. Biz daha önce kendi uydumuzu test ve entegre etme kabiliyetine sahip bir ülkedik.

BÜTÜN ENTEGRE SİSTEMLERİ YERLİ: TÜRK SAT 6A ile birlikte tepki tekerlerinden, güneş algılayıcı ve yıldızizlere kadar komponentleri, kendi mühendislerimiz ve teknisyenlerimizle birlikte tamamen yerli ve milli olarak gerçekleştirdik ve uydumuzu inşa etmiş olduk.

TEKNOLOJİ İHRAÇ EDEN TÜRKİYE: Uydumuzu 2023 yılında uzaya göndermemiz bize çok iyi kabiliyetler sağlayacak. Türkiye'yi uydu alanında teknoloji ihraç eden, entegre sistemleri dahil olmak üzere uydu satışı yapan bir ülke konumuna getirmek için çabalarımızı sürdüreceğiz.

2023'TE YÖRÜNGEDEKİ YERİNİ ALACAK

Türksat A.Ş. için TÜBİTAK UZAY liderliğinde, TAI, ASELSAN ve C-tech gibi şirketlerin

katılımıyla geliştirilen TÜRK SAT 6A uydusu 2023 yılında yörüngedeki yerini alacak. Türkiye'nin ilk yerli ve milli haberleşme uydusu olacak TÜRK SAT 6A'da TÜBİTAK UZAY'ın RASAT ve GÖKTÜRK-2 projelerindeki tecrübesinden yararlanıldı. Uydu, 42 derece doğu boylamında yer sabit yörüngeye yerleştirilecek. TÜRK SAT 6A, Türkiye'nin yanı sıra Avrupa, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Asya kıtasının büyük bölümündeki son kullanıcılara hizmet edecek.

YERLİ KOMPONENTLER

TÜRK SAT 6A'da kullanılan yerli ve milli komponentler şöyle: Uçuş Bilgisayarı, Güç Dağıtım Birimi, Elektrikli İtme Motoru, Yakıt Tankı, Güç İşleme ve Kontrol Birimi, Yakıt Besleme Birimi, Yıldızizler, Güç Düzenleme Birimi, Güneş Algılayıcı, Tepki Teker, Kimyasal İtme, Isıl Kontrol, Tepki Teker Arayüz Birimleri.

Elektrikli Araçlar için Hızlı Şarj İstasyonları Hibe Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türkiye’de elektrikli araçların şarj altyapısını oluşturmak için kritik bir adım attı. Girişimcilerin hızlı şarj istasyonu yatırımı yapmasını sağlamak üzere “Elektrikli Araçlar İçin Hızlı Şarj İstasyonları Hibe Programı”nı başlattı. Program, Togg’un şarj altyapısına da destek olacak.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, bugün başvuruya açılan programı, sosyal medya hesabından “Elektrikli araçlar için gerekli altyapıyı ülkemize kazandırmakta kararlıyız. Türkiye’nin 1.560 farklı noktasına yüksek hızlı şarj istasyonları kurulması için 300 milyon TL bütçeli hibe programını bugün başvuruya açtık. Yatırımcılarımıza hayırlı olsun!” mesajıyla değerlendirdi.

HIZLI ARTIŞ OLACAK

Türkiye’de elektrikli araçlarda hedeflenen hızlı yaygınlaşmanın sağlanabilmesi için, hızlı şarj

altyapısının tüm bölgelerde asgari düzeye ulaşması büyük önem taşıyor. Önümüzdeki yıllarda elektrikli araç stokunun büyümesine paralel olarak, şarj istasyonlarının sayısında da hızlı bir artış olması gerekiyor.

BAŞVURULAR BAŞLADI

Buradan hareketle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, hızlı şarj istasyonu yatırımı teşvik etmek amacıyla “Elektrikli Araçlar İçin Hızlı Şarj İstasyonları Hibe Programı”nı başlattı. Bugün itibarıyla devreye alınan destek programı ile hızlı şarj istasyonu kurulumuna hibe verilecek. Toplam bütçesi 300 milyon TL olan hibe desteği ile 81 ilde bin 560 noktada hızlı şarj istasyonu kurulumu sağlanacak. Yatırımcılar, programdan istasyon başına 250 bin liraya kadar destek alabilecek. Yerli malı ünitelere artı yüzde 20 destek verilecek. Programa başvurular, 15 Haziran 2022’ye kadar devam edecek. Yatırımcılar, sarjdestek.sanayi.gov.tr

adresinden programa başvuru yapabilecek.

ELEKTRİKLİ ARAÇ PROJEKSİYONU

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli Teknoloji Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili kamu kurumları ve sektör aktörlerinin katkısı ile hazırlanan Mobilite Araç ve Teknolojileri Yol Haritasında, Türkiye’de elektrikli araçların gelişimine dair düşük, orta ve yüksek olmak üzere 3 farklı senaryoyu içeren bir projeksiyon oluşturuldu.

Bu projeksiyona göre 2025 yılında; yüksek senaryoda yıllık elektrikli araç satışının 180 bin, elektrikli araç stokunun 400 bin olacağı tahmin ediliyor. Orta senaryoda yıllık elektrikli araç satışının 120 bin, elektrikli araç stokunun 270 bin olacağı öngörüldü. Düşük senaryoda ise yıllık elektrikli araç satışının 65 bin, elektrikli araç stokunun 160 bin civarında olacağı tahmini yapıldı.

2030 yılı projeksiyonuna göre öngörüler şöyle oluştu: Yüksek senaryoda yıllık elektrikli araç satışı 580 bin, elektrikli araç stoku 2,5 milyon, orta senaryoda yıllık elektrikli araç satışı 420 bin, elektrikle araç stoku 1,6 milyon, düşük senaryoda yıllık elektrikli araç satışı 200 bin, elektrikli araç stoku 880 bin adet.

GELİŞİM PLANI

Tüm bunların yanı sıra Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın koordinasyonunda, başta Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve Türk Standardları Enstitüsü olmak üzere, ilgili kamu kurumlarının aktif katılımı ve özel sektörün yoğun katkısı ile Türkiye için elektrikli araç şarj altyapısına yönelik mevzuat, standartlar, destekler gibi başlıklardan oluşan kapsamlı bir plan hazırlandı.

MEVZUAT ALTYAPISI

Yürütülen çalışmalar neticesinde, şarj sektörünün serbest piyasa koşullarında, etkin ve sürdürülebilir bir yapıda gelişmesini temin edecek bir mevzuat altyapısı oluşturuldu.

7346 sayılı kanun düzenlemesi ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nda, şarj hizmeti sunulmasına yönelik yasal çerçeve tesis edildi. Buna göre, EPDK’nın yayımladığı yönetmelik ile de detayları netleşen mevzuat göre şarj hizmeti faaliyetleri lisansa ve sertifikaya tabi hale getirildi.

YENİ FIRSATLAR

Küresel arenadaki dönüşüm Türkiye’de otomotiv sanayinin konumunu daha da güçlendirecek. Elektrikli araçların sayısının ve yaygınlığının artması, teknoloji ekosistemi ve inovasyona öncülük edecek, girişimler için ihracat fırsatları yaratacak. Otomotiv endüstrisinde yenilikçilik alanında hızlandırıcı etki oluşturması bakımından, elektrikli araçlar yaygınlaştırılacak.

BİR SEKTÖR DOĞUYOR

Elektrikli araçların kullanılmaya başlaması ile birlikte yeni bir sektör daha ortaya çıktı. Bugün henüz gelişiminin başında olan şarj istasyonu sektörünün, 2030 yılında yaklaşık 1,5 milyar dolar yatırımla kurulan 165 binin üzerinde şarj soketinin işletildiği büyük bir sektöre dönüşeceği tahmin ediliyor. Şarj istasyonu sektörü, büyüklüğün yanında, otomotiv endüstrisi üzerindeki potansiyel etkisi bakımından da önem arz ediyor. Tüketici tercihlerinde belirleyici etkiye sahip olacak sektör, otomotiv pazarındaki rekabeti etkileyecek, elektrikli araçlara geçişi hızlandıracak.

Türkiye’de elektrikli ve hibrit araçlara olan ilgi hızla artıyor

EY Türkiye, tüketicilerin araç satın alma tercih ve önceliklerine yönelik kapsamlı araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Rapor, Türkiye’de tüketicinin elektrikli ve hibrit araçlara yönelik ilgisinin hızla artmakta olduğunu da gösteriyor.

Uluslararası denetim ve danışmanlık şirketi EY (Ernst & Young), perakende otomotiv alanındaki tüketici satın alma ve kullanım tercihlerine ilişkin araştırmasının sonuçlarını duyurdu. “Otomotiv Tüketicilerinin Satın Alma ve Kullanım Tercihleri” başlıklı araştırma, Türkiye, Macaristan ve Çekya’da tüketicilerin sıfır ve ikinci el araç satın alma süreçleri, araç kullanım alışkanlıkları ve otomotiv sektörünü dönüştüren yeni teknolojilere yönelik fikir ve tercihler ile ilgili trendleri gösteriyor. Altı yıldır düzenlenen araştırmaya 2020’den itibaren Türkiye de dahil edildi. Sonuçların değerlendirilmesinde sadece daha önce araç satın almış olan ya da gelecek beş yıl içerisinde araç

satın almayı planlayan katılımcılar dikkate alındı.

EY Türkiye Danışmanlık Bölümü Şirket Ortağı ve İleri Üretim Sektörü Lideri Arda Karacelebi araştırmayla ilgili değerlendirmesinde şunları söyledi:

“Otomotiv sektörü dünyada olduğu gibi Türkiye’de de büyük bir dönüşüm geçiriyor ve bu dönüşümün etkileri tüketici tercihlerine son derece güçlü bir şekilde yansıyor. Ülkemizle birlikte toplam üç ülkede gerçekleştirilen ‘Otomotiv Tüketicilerinin Satın Alma ve Kullanım Tercihleri’ araştırmamız, tüketicinin hem yeni teknolojiler hem araç satın alma seçenekleri ile ilgili öncelikli tercih ve beklentilerine başarıyla ışık tutuyor. Araştırmanın bu yılki en dikkat çekici bulgularından biri, elektrikli ve hibrit araçlara yönelik tüketici ilgisinin birçok faktörün etkisiyle ülkemizde daha önce hiç olmadığı kadar yükselmiş olması.

Araç satın almayı planlayan tüketicilerin, vergi indirimi ve teşviklerin elektrikli araç satışlarını artırdığı yönündeki beklentileri de önemli.”

Elektrikli ve hibrit araçlara ilgi hızla artıyor

Araştırma, Türkiye’de tüketicilerin elektrikli ve hibrit araçlara ilgisinin hızla arttığını gösteriyor. Bir sonraki satın alacakları aracın hibrit ya da elektrikli olacağını söyleyen Türk tüketicilerin oranı geçen yıla kıyasla 11 puan artışla %27 oldu. Gelecekte kesinlikle elektrikli ve hibrit araç alabileceklerini belirten Türk tüketicilerin oranı %29 iken, bu oran fiyat teklifinin yeterince cazip olması durumunda ise %90’a yükseliyor.

Araştırma, elektrikli araçların cazip bir seçenek olarak görünmesinin nedenlerine de odaklanıyor. Buna göre, Türk tüketicilerin elektrikli araca duydukları ilginin nedenini öncelikle bu araçların çevreye daha az zarar vermesi olarak gösteriyor. Araştırma, elektrikli ve hibrit araçlara olan talebi hangi etkenlerin artırdığına da ışık tutuyor. Tüketicuyu elektrikli araçlardan uzaklaştıran başlıca etkenler, yetersiz şarj altyapısı ve yüksek fiyat. Türk tüketicilerin elektrikli araç alma isteklerinin önündeki başlıca unsur olarak %43 oranla yeterli şarj istasyonunun olmamasını ve %41 oranla araç fiyatlarının yüksek olmasını gösteriyor.

Tüketiciler, vergi indirimi ve teşviklerin elektrikli araç satışlarını artırdığı beklentisinde

Elektrikli araç satın almaya yönelik ilgi ve talebin hangi koşullarda artabileceği yönündeki soruya ise katılımcıların %56’sı ‘vergi indirimleri’ ve %50’si de satın alma fiyatı üzerinden verilecek teşvikler öncelikli görüldü. Şarj altyapısının yaygınlaştırılması seçeneği ise geçen yıla kıyasla 19 puanlık artışla %47 oranı ile üçüncü sırada yer aldı.

Dizel seçeneği, ilgideki düşüşe rağmen hâlâ ilk sırada

Araştırmada dizel araç seçeneği 2020’ye kıyasla 17 puanlık düşüşe rağmen %31 ile

hâlâ ilk tercih konumunda. Özellikle mazot fiyatlarının eski rekabetçiliğini yitirmesi, birçok markanın gelecekte dizel motor seçeneğini sunmama yönünde karar alması veya benzinli araçlarla olan fiyat farkının yüksekliği gibi nedenlerle dizel araçlara ilginin önemli oranda azaldığı görülüyor.

Otomotivdeki çip ve tedarik krizi, tüketicinin marka tercihlerini etkileyebilir

Otomotiv sektöründe çip krizi ve tedarik zincirinde yaşanan aksaklıklara bağlı olarak teslimat süreleri uzama eğiliminde. EY araştırması, teslimat sürelerindeki aksamaların tüketicilerin araç marka tercihlerini nasıl etkileyebileceğine de eğiliyor. Buna göre Türkiye’deki anket katılımcılarının %26’sı 9-12 ay beklemleri gerektiği yönünde bir yanıt almaları durumunda tercih ettikleri marka yerine başka bir araç markasına yöneleceklerini belirtiyor. Katılımcıların %24’ü daha fazla beklemektense donanım seçeneklerinden feragat ederek aynı markanın baz modelini tercih edebileceklerini, %23’ü 9-12 ay beklemeyi kabul edebileceklerini, %22’si ise beklemeyi ancak fiyatta indirim veya ödeme kolaylığı yapılması durumunda kabullenebileceğini belirtiyor.

Türkiye’de tüketiciler, internetten araç sipariş etme fikrine sıcak bakıyor

Araştırma kapsamında, katılımcılara bir sonraki araçlarını internet üzerinden alıp almamaları sorusu da yöneltildi. Bu konuda Türk katılımcılar %35’lik bir oran ile olumlu bir yaklaşım sergiliyor. Hiçbir koşulda internetten araç satın almayacaklarını belirten Türk katılımcıların oranı geçen seneye kıyasla 8 puan azalarak %12 oldu.

Katılımcılara neden online kanallar üzerinden araç satın almayacakları da soruldu. Türk katılımcıların çekinceleri, fiyatta pazarlık yapılamayabileceği (%44), online kanaldan yüksek miktarda ödeme yapmaktan çekinebileceği (%39) ve satış sürecinde temsilcilerden yeterince destek alamayabileceği (%36) olarak sıralandı.

Türkiye’de tüketicilerin sıfır ve ikinci el araç satın alırken öncelikli tercihleri

Türk tüketicisinden 7’si 2 yıl içinde; 9’u ise 5 yıl içinde yeni bir araç almayı planlıyor. Araç almayı planlayan Türk tüketicilerin %66’sı sıfır araç almayı planlıyor. Türk tüketicilerin araç tercihlerinde güvenlik, fiyat ve yakıt ekonomisi ilk üç sıradaki yerini koruyor. Dördüncü sırada yer alan iyi satış sonrası hizmet kalitesinin geçen yıla kıyasla 19 puan artış gösterdiği görülüyor.

Türk tüketiciler geçen yıla kıyasla araç satın alırken kendi kaynaklarıyla finansman sağlamayı daha çok tercih ediyor. Ek finansmana ihtiyaç duymadan kendi kaynaklarıyla finansman sağlamayı tercih eden Türk tüketicilerin oranı geçen yıla kıyasla 7 puan artarak %47 seviyesine ulaştı.

İkinci el araç satın alımlarındaki tercih ve beklentileri de ortaya koyan ankete göre, Türk tüketiciler ikinci el araç alırken %61 oranla en çok aracın çıkış yeri ve kilometre garantisine dikkat ediyor. Bunu %59 ile aracın sicilini (kaza bilgileri, geçmiş araç sahipleri, vb.) şeffaf erişim olanağı ve %49 ile ikinci el araç satan yerlerde sunulan seçenek çeşitliliği izliyor.

Türk tüketicilerin ikinci el araç satın alırken genellikle oto pazarlarını ve yetkili satıcıların sertifikalı ikinci el araç satış hizmetlerini tercih ettiği görülüyor. Araştırmaya göre Türk tüketicisi sıfır araç almadan önce en az 5 kere bayi ziyareti yapıyor.

BENGÜ HD

TÜRK

Milletin Televizyonu

/benguturktv

/benguturktv

/benguturktv

/tvbenguturk

/tvbenguturk

D-SMART
152.KANAL

tivibu
48.KANAL

KabloTV
49.KANAL

TURKCELL TV+
123.KANAL

VODAFONE TV
52.KANAL

TURKSAT 42 E
12685
Yatay (H)
27500

Elektrikli otomobil dönüşümü tarihi bir fırsat

EY Türkiye ve Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından hazırlanan ‘Mobilite Sektöründe Gündem’ raporu, pandemi etkisinin ve küresel belirsizliklerin sürdüğü bir dönemde Türkiye otomotiv sektörünü etkileyen trendlere ışık tutuyor.

‘Mobilite Sektöründe Gündem’ raporu, Türkiye’nin sahip olduğu tecrübe, jeostratejik konum ve rekabet gücü ile otomotiv ve ilgili yan sektörlerdeki avantajlarına ve bu alan-daki potansiyel büyüme ve fırsat alanlarına dikkat çekiyor.

Uluslararası denetim ve danışmanlık şirketi EY (Ernst & Young), Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi iş birliği ve katkıları ile hazırladığı ‘Mobilite Sektöründe Gündem’ (Mobility Industry Agenda) raporunu yayınladı. 2018 ve 2019 yıllarının ardından bu yıl üçüncüsü yayınlanan rapor, Türkiye’nin toplam sanayi üretimi ve ihracatında en büyük paya sahip sektör konumunda olan otomotiv endüstrisinin

gündemine ve gelecekte izleyeceği rotaya ve-riler ve uzman görüşleri eşliğinde ışık tutuyor.

‘Mobilite Sektöründe Gündem’ raporu, Türkiye ve dünya otomotiv sektörüne ilişkin güncel istatistikler, otomotiv sektörüne yönelik yatırım ve teşvik verileri, sektörün lider oyuncularını ve kurumlarının temsilcileri ile yapılan röportajların yanı sıra çip krizi ve bağlantı gibi sektöre özel trendleri de detaylı bir biçimde ele alıyor.

Raporda, küresel OEM üreticilerinin 2000 yılından bu yana yaptığı ve değeri 15 milyar ABD dolarını aşan kapsamlı yatırımların Türkiye’nin dünyanın en güçlü üretim merkezlerinden biri haline gelmesine önemli katkı yaptığı vurgulanıyor.

Elektrikli araçların yükselişi, Türkiye için büyük bir fırsat

Türkiye’nin otomotiv sektöründe sahip olduğu tecrübe, rekabet gücü ve jeostratejik konumu

ile elektrikli araç ve ilgili ekipman yatırımlarında cazip bir konuma sahip olduğunu vurgulayan rapor, Türkiye’nin bu alandaki birikimi ile elektrikli araç ve ilgili yan sanayi ürünlerinin imalatı açısından tarihi bir dönemeçte olduğuna da işaret ediyor.

Elektrikli araçlara yönelik küresel talebin tırmanışta olduğunu rakamlarla ortaya koyan raporda yer alan bilgilere göre, küresel elektrikli araç ve hibrit pazarı pandemi etkisinde geçen 2020 yılında bile %32,9 gibi yüksek bir oranda büyüme kaydetti. Aynı dönemde dünyada içten yanmalı motor segmentinde ise pazar %18,5 oranında küçüldü. Dünyada 2030 yılına kadar satılan her iki araçtan birinin elektrikli olacağını tahmin edildiğine değinen rapor, Türkiye’nin otomobil üretimi ve yan sanayiinde sahip olduğu deneyim ve altyapıyla oldukça önemli bir avantaja sahip olduğunu ortaya koyuyor.

Türkiye otomotivde dünyanın en güçlü ve dinamik üretim merkezlerinden biri

‘Mobilite Sektöründe Gündem’ raporu, Türkiye’nin otomotiv alanında dünyada en yüksek potansiyele sahip ülkelerden biri olduğuna dikkat çekiyor. Buna göre Türkiye, dünyadaki ilk 15 üreticiden biri olarak araç üretimindeki payını 2020 yılında %1,67’ye yükseltti. Bu oran 2021 yılının ilk yarısında %1,48 olarak gerçekleşerek Türkiye’yi dünyanın 12. en büyük üreticisi konumuna getirdi.

Raporda yer alan verilere göre, otomotiv ihracatını 25,5 milyar ABD doları seviyesine ulaştıran Türkiye, 2016 yılından bu yana ihracatta ABD doları bazında yıllık ortalama %1,6 büyüme kaydetti. Bugün Türkiye’nin güçlü otomotiv endüstrisi, ürettiği her 10 araçtan yaklaşık 8’ini Avrupa ülkelerine ihraç ediyor. Yaşanan pandemi ve çip tedarik krizine rağmen 2020 yılında Avrupa Birliği’nin otomotiv ithalatının %17,6’sını Türkiye’de üretilen araçlar karşıladı.

Türkiye pandemiye rağmen otomotiv ihracatının ulaştığı toplam değer açısından dünyadaki en güçlü 16. ülke oldu. Raporda, Türkiye’nin 2008 yılında 1,53 milyon adet olan

üretim kapasitesinin 2019 yılında 2,09 milyon adede yükseldiği, 2020 yılında ise pandemi etkisiyle bir miktar düşerek 2,05 milyon adet olarak gerçekleştiği belirtiliyor.

Yaklaşık 200 bin çalışan ile Türkiye’nin nitelikli istihdamına da büyük bir katkı yapan otomotiv endüstrisi, OEM’lerin yeni kapasite artırımları ve bu yeni kapasitelerin desteklediği yan sanayi yatırımları sayesinde 2020 yılı itibarıyla net satış gelirlerini yaklaşık 270 milyar TL’ye yükseltti.

Otomotiv sektörü Ar-Ge’de de öncülük ediyor

Otomotiv sektöründe Ar-Ge harcamaları 2010 yılından bu yana yıllık %19,6 artarak 2020 yılında 3,5 milyar TL’yi aştı. Otomotiv sektöründeki Ar-Ge harcamaları, Türkiye’nin üretim endüstrilerindeki toplam Ar-Ge harcamasının %17’sini ve tüm Ar-Ge harcamalarının ise %10’unu oluşturuyor.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı A. Burak Dağlıoğlu raporla ilgili şu değerlendirmelerde bulundu:

“Güçlü, dayanıklı ve hızlı büyüyen ekonomisiyle Türkiye, sürdürülebilir uluslararası doğrudan yatırımlar çekmek için yatırımcı dostu politikalar ve geniş yetenek havuzunun yanı sıra Avrupa, Asya ve Afrika’nın kesiştiği noktada küresel pazarlara erişim sağlıyor. Mobilite sektörümüz küresel tedarik zincirine entegre yapısı ile de Ar-Ge, tasarım, üretim, lojistik, eğitim ve yönetim gibi birçok alanda uluslararası yatırımcıların faaliyetleri için bölgesel bir merkez olma özelliği taşıyor. Ülkemizde faaliyet gösteren küresel OEM’ler, son 60 yılda çok sayıda küresel tedarikçiyle birlikte Türkiye’de rekabetçi bir mobilite ekosistemi oluşturdular. Son yıllarda ise üretim kapasitelerini artırmak, tesislerini modernize etmek, elektrikli araç dönüşümünü yakalamak ve sürdürülebilirlik hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla yatırımlarına devam ediyorlar. Son aylarda açıklanan batarya yatırımları ile de ekosistemimiz güç kazandı. Türk otomotiv sektörü uluslararası konumunu her geçen gün pekiştirirken, ekosistemdeki paydaşlar fırsatlardan yararlanmaları

için doğru bilgi kaynaklarına ihtiyaç duyuyor. Bu ihtiyaca yönelik olarak EY Türkiye ile otomotiv sektöründeki tüm paydaşların yararlanması için 'Mobilite Sektöründe Gündem' raporumuzun üçüncü sayısını yayınlamanın memnuniyeti içerisindeyiz. Emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum."

EY Türkiye Mobilite Sektörü Lideri Serdar Altay raporla ilgili değerlendirmesinde şunları söyledi:

"Otomotiv sektörü, güncel küresel gelişmeler, pandeminin devam eden etkileri ve ülkemizin kendine özgü dinamikleri ile sıra dışı ve zor bir süreçten geçiyor. İhracat pazarlarındaki arz ve talep dengesizlikleri ve pandeminin neden olduğu tedarik zincirlerinin de eklenmesi, sektördeki öngörülebilirliği azaltan bir etken. Dijitalleşme ve elektrikli araçlara geçiş süreçleri, Türkiye'nin otomotiv endüstrisini şekillendirebilecek ve geleceğe taşıyabilecek bir fırsat olarak görüyoruz. Sektörün belirsizliklerle dolu, oldukça hareketli ve dalgalı

süreçlerden geçtiği bu dönemde Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi'nin çok değerli iş birliği ve katkılarıyla hazırladığımız çok önemli veri ve içgörülerini içeren 'Mobilite Sektöründe Gündem' raporumuzu paydaşlarımızın ilgisine sunmaktan büyük mutluluk duyuyoruz."

Bilişim, Ekonomi ve İş Dünyasından Güncel Haberler 7/24 Sosyal Medya Hesaplarımızda

Dijitalbiz

www.dijitalbiz.com

Av. Oğuz Evren KILIÇ

Blokszincir ve Kripto Varlık Derneği
Başkan

Kitle Fonlaması ve Kripto Varlıklar

Bir fikriniz var. Hattâ bir fikirden fazlası, bir projeniz var. Hattâ ve hattâ belki küçük bir sermaye ile açtığınız bir işletmeniz var. Fikrinizi hayata geçirmek, projenizi ilerletmek, işletmenizi büyütmek istiyorsunuz.

Size ilk olarak ve en çok ne lâzım?

Sermâye. Yâni para.

Bu sermayeyi nasıl edineceksiniz?

Ya anadan babadan kalma mîراسınız olacak ya eş dost borç verecek ya sermaye sâhibi ortak bulacaksınız ya da bankadan bin bir zorlukla kredi alacaksınız.

Gelecek va'd eden, belki de dünyayı dönüştürecek bir fikir, bir girişim sırf sermaye bulamadığı için çöp olacak.

Bunun başka bir yolu olmalı, değil mi? Bunun başka bir yolu var.

2008 yılındaki küresel ekonomik krizden sonra bankaların kredi vermek konusunda çok ince eleyip sık dokumaları sonucunda küçük ve orta ölçekli girişimciler kredilere ulaşmakta büyük zorluklar yaşamaya başladı. Sistemin “efendisi” konumunda bulunan bankaların ve devletlerin bu tutumu karşısında piyasa kendi çâresini üretti: Kitle fonlaması. Kitle fonlaması, çok kabaca özetlemek gerekirse, bir proje ya da işletmenin paylara bölünerek bu paylar karşılığında para toplanmasıdır. Aslında mekanizma olarak anonim şirketlerin hisse senedi ihrâç etmesindeki fikir ve yöneme benziyor. Fakat hisse senedi ihrâci son derece karmaşık ve sıkı denetimlere ve yasal süreçlere tâbî. Bir şirketin hisse senedi ihrâç etmesi için çok katı kuralları yerine getirmesi, çok zorlu şartları taşıması gerekiyor. Fakat kitle

fonlamasında bu kadar sert kurallar ve yöntemler söz konusu değil. Her şeyden önce, kitle fonlamasını çoğunlukla internet üzerinden başlatmak ve yürütmek mümkün.

2008 yılından sonra internet ortamının sağladığı büyük iletişim olanakları sâyesinde hızla yayılan kitle fonlamasının ilk kez regüle edilmesi 2012 yılını buldu. ABD’de o yıl yürürlüğe giren “Jumpstart Our Business Startups Act” yasası ile kitle fonlaması yasal zemine oturmuş oldu. Bunun hemen ardından Avrupa’da da yasal düzenlemeler yapıldı ve Avrupa Birliği bünyesinde denetleme kurumu oluşturuldu. Kitle fonlaması için aracı şirketlerin kurulması, bu şirketlerin bağlı oldukları devlet tarafından lisanslanması ve denetlenmesi yöntemi kullanılmaya başladı.

Ülkemizde de 2017 yılında 6263 sayılı Sermâye Piyasası Kânununda yapılan düzenleme ile Sermâye Piyasası Kurulu bu lisanslama ve denetleme işi ile ilgili olarak görev ve yetki ile donatıldı. Sermâye Piyasası Kurulu ayrıca kitle fonlaması alanında mevzuat yaratmak konusunda da yetkilendirildi. Bu bağlamda 2019 yılında “Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği” yayınlandı ve yürürlüğe girdi. Yâni artık ülkemizde de kitle fonlaması yasal bir zemine kavuşmuş durumda.

2019 yılında dünyada toplam olarak yaklaşık 7 milyar dolar tutarında kitle fonu toplandı. Aslan payı ise yaklaşık 5,7 milyar dolar ile Çin’e âit. İkinci sırada yaklaşık 720 milyon dolar ile ABD geliyor.

Ülkemizde ise yaklaşık 15 milyon dolar tutarında kitle fonu toplandı. Bu rakam, Avrupa ve Asya’daki birçok ülkenin üzerinde bir rakam olsa da, Türkiye gibi yüksek potansiyeli olan bir ülke için son derece yetersiz.

Bir diğer yandan, kitle yatırımı olarak adlandırılan ve yine kitle fonlamasının bir başka türü olan yöntem ile 2019 yılı içinde dünyada toplanmış toplam yatırım miktarı 5 milyar dolar. Bunun aslan payı da yine yaklaşık 1 milyar dolar ile Çin’e âit. 817 milyon dolar ile ABD ikinci sırada geliyor. Tam bu noktada çok ilginç bir bilgiye rastlıyoruz: Üçüncü sırada İsrail var ve toplanan yatırım yaklaşık 760 milyon dolar. Türkiye’de ise topu topu 500 bin dolar tutarında yatırım yapılmış.

Kitle fonlaması için kullanılan birkaç yöntem var. Bunların başında “Peer-To-Peer Lending” olarak adlandırılan, ülkemizde henüz pek bilinmeyen ve kullanılmayan, dilimize “Aracısız kredi” olarak çevrilebilecek yöntem geliyor. Bu yöntemde yatırımcı ile girişimci arasında herhangi bir aracı olmaksızın direkt sermaye transferi gerçekleşiyor. Yatırımcı ile girişimci birbiri ile muhatap oluyor. Bu yöntemle dünyada 2019 yılı içinde yaklaşık 25 milyar dolar tutarında fon toplandı. Diğer bir yöntem, ödül yoluyla kitle fonlaması. Yatırımcılar, bir proje ya da işletmeye yaptıkları yatırım karşılığında bu projenin ilerlemesinden ya da kazancından maddî ödüller temin ederler. En çok kullanılan bir başka yöntem de, özkaynak fonlaması ya da paya dayalı fonlamadır. Bu yöntem, hisse senedi ihrâcına benzeyen yöntemdir: Proje ya da işletme paylara bölünür, yatırımcılara bu paylar yatırımları oranında dağıtılır.

Kitle fonlaması, alternatif yatırım yolu olarak dünyada hızla yükselen bir ilgiye ve ekonomik büyüğe sâhip. Tahmini rakamlara göre 2025 yılında kitle fonlamasının ekonomik büyüklüğü dünya çapında 300 milyar dolar civârında olacak. Bir başka önemli öngörü ise, kitle fonlamasında çok daha etkin ve güçlü yöntemlerin kullanılacağı yönünde. İşte tam bu noktada ufak bir ara verip, şuradan devâm etmek gerekiyor: Kitle fonlaması ve kripto varlıklar.

Kitle fonlaması ve kripto varlıklar

Bitcoin’in 2009’da kullanıma sunulmasının ardından peşi sıra yeni kripto varlık projeleri ortaya çıkmaya başladı. Şu ânda var olan kripto varlıklar 3 ana dala ayrılıyor: Takas/ödeme varlıkları, araçsal varlıklar, menkûl kıymet varlıkları. Kitle fonlamasında kullanılan kripto varlıklar büyük çoğunlukla menkûl kıymet varlığı niteliğinde. Araçsal varlıkların da kitle fonlaması için kullanılıp kullanılmayacağı ise hem teknik hem hukukî bir sorun.

Bir diğer tasnif, kripto varlıkların ihraç mekanizması üzerinden yapılıyor. Buna göre kripto varlıklar Initial Coin Offering (ICO), Initial Exchange Offering (IEO) ve Security Token Offering (STO) olarak sınıflandırılıyor. ICO, en yaygın kripto varlık ârz yöntemi. ICO sâhibi şirket ya da topluluk, girişimleri için gereken sermayeyi o şirkete ya da projeye özgülenmiş bir kripto varlık ihrâç ederek kitle fonlaması yoluyla sağlıyor. Bu kripto varlığı satın alanlara ise şirket ya da proje kapsamında çeşitli ayrıcalıklar, opsiyonlar sağlanıyor ya da bu kripto varlığı kullanarak projeye dâhil olmalarının yolu açılıyor. Bu yönüyle ICO’lar aslında birer hisse senedi özelliğinden çok, projenin birer ürünü ya da hizmeti olarak değerlendirilebilir.

IEO’lar ise, temel işlevi ICO’lar ile aynı olmakla birlikte, ihraç yöntemi konusunda ICO’lardan ayrılıyor. ICO’lar şirket ya da topluluk tarafından doğrudan ihrâç edilirken, IEO’lar bir kripto varlık borsası tarafından ihrâç edilir. Bu fark, IEO’ların ICO’lara oranla daha güvenli olmasını sağlıyor. Zîrâ ICO yoluyla para toplayıp sonra yatırımcısını mağdur eden birçok olumsuz örnek mevcut. Fakat IEO yoluyla kitle fonlamasına yönelen bir şirket ya da topluluk, kripto varlık borsası ile birlikte hareket etmek ve bu borsanın güvenini temin etmek zorunda olduğundan, yatırımcı için daha güven verici oluyor.

STO ise bambaşka bir yöntem. STO, bildiğimiz hisse senedinin “tokenize” edilmiş, yâni kripto varlıklaştırılmış hâli. Bir hisse

senedinin temel belirleyici özelliği, şirketin varlığının paylarını temsil etmesidir. Yâni STO, ICO ve IEO’lardan farklı olarak, projenin bir ürünü ya da hizmeti değil, bizzât şirketin ya da projenin payıdır. STO için “dijitalleştirilmiş hisse senedi” desek yeridir. İşte bundan dolayı STO’lar hakkında yapılan hukukî tartışmalar, ICO ve IEO’lar hakkında yapılan hukukî tartışmalardan farklılık gösteriyor. Günümüzde birçok ülke STO’ları hukukî geçerli saymıyor, bir kısım ülke ise bunların ihrâcını açıkça yasaklamış durumda. Çünkü STO’lar, ICO ve IEO’lardan farklı olarak, en açık hukukî iddiâya sâhip kripto varlık türü: STO’lar, konvansiyonel hisse senedi piyasasının alternatifi olarak görülüyor.

SPK tarafından Eylül 2019’da yayınlanarak yürürlüğe giren tebliğ, kripto varlıklar ile ilgili hiçbir hüküm içermiyor. Fakat söz konusu tebliğde kitle fonlaması için kullanılacak araçlar ve yöntemler “sınırlı sayı ilkesine” göre sayılmış olduğundan, kripto varlıklar yoluyla kitle fonlaması hususunda ülkemizde dolaylı bir engel olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle STO yoluyla kitle fonlamasına yönelmek, ülkemizde bugün itibârı ile yürürlükte olan mevzuat çerçevesinde, mümkün görünmüyor. Zîrâ Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği dâhilinde payların hukukî tanımı ve tasnifi yine sınırlayıcı biçimde yapılmış olup, bu tanım ve tasnifte kripto varlıklara ve dahi STO’lara yer verilmiyor.

Başta SPK olmak üzere, tüm devletin kripto varlıklar konusunda yakın gelecekte daha fazla imkân sağlayacağını, kitle fonlaması gibi hızla büyüyen, gelecek va’d eden ve geleceği bizzât oluşturan yeni ekonomik unsurların ülkemizde daha etkin kılınması için adımlar atılacağını, ülke ekonomimizin kronik problemlerinden olan yatırım ve birikim sorununun kripto varlıkların da büyük desteği ile aşılması için bu küresel fırsatların kaçırılmayacağını umut ediyorum.

Dipnot:

Başta SPK olmak üzere, tüm devletin kripto varlıklar konusunda yakın gelecekte daha fazla imkân sağlayacağını, kitle fonlaması gibi hızla büyüyen, gelecek va’d eden ve geleceği bizzât oluşturan yeni ekonomik unsurların ülkemizde daha etkin kılınması için adımlar atılacağını, ülke ekonomimizin kronik problemlerinden olan yatırım ve birikim sorununun kripto varlıkların da büyük desteği ile aşılması için bu küresel fırsatların kaçırılmayacağını umut ediyorum.

ifade edilen açıklamada, 70 milyonu mobil olmak üzere toplam genişbant internet abone sayısının 88,2 milyona çıktığına dikkat çekildi. Abone sayısının 5,8 milyonun üzerinde arttığı kaydedilen açıklamada, “Eve Kadar Fiber” hizmeti abone sayısında 2021 yılında yüzde 29,4 artış yaşandığına vurgu yapıldı.

Yatırımların telefon trafiğine de yansıdığı belirtilen açıklamada, 2021’de toplam telefon trafiğinin bir önceki yıla göre yüzde 5 artarak 318 milyar dakikaya ulaştığı kaydedildi. Bu trafiğin yaklaşık yüzde 98’inin mobil şebekelerden yapıldığına işaret edilen açıklamada, sabit şebekelerde başlatılan trafiğin 5,2 milyar dakika olduğu ifade edildi.

Fiber Altyapı 471 Bin Kilometreye Ulaştı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, internet altyapı yatırımlarının hız kesmeden devam ettiğini belirterek, 2021 yılında fiber altyapının 471 bin kilometreye ulaştığını, sabit genişbant abonelerinin ortalama aylık veri kullanımının yüzde 27,5 artarak 204,4 GByte çıktığını vurguladı. Ulaştırma Bakanlığı, 70 milyonu mobil olmak üzere toplam genişbant internet abone sayısının 88,2 milyona yükseldiğine de dikkat çekti.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, haberleşme sektörü ile ilgili yazılı açıklama yaptı. Gelişen teknoloji ile birlikte internet altyapısının da önem kazandığına işaret edilen açıklamada, fiber altyapının hem genişbant internet hem de mobil teknolojilerin gelişiminde önem arz ettiği kaydedildi. Fiber altyapının 2021 yılında yüzde 11 civarında artarak 471 bin kilometreye ulaştığına dikkat çekilen açıklamada, fiber internet abone sayısının da yaklaşık yüzde 21 artışla 4,8 milyonu geçtiği vurgulandı.

ORTALAMA AYLIK VERİ KULLANIMI 204,5 GBYTE ÇIKTI

Genişbant internet abone sayısı artarken aynı zamanda abonelerin kullanımlarında da büyük ölçüde artış görüldüğünün altı çizilen açıklamada, “2021 yılında sabit genişbant abonelerinin ortalama aylık veri kullanımı yüzde 27,5 artarak 204,4 GByte çıktı. 2020 yılının son çeyreğinde sabit genişbant abonelerinin ortalama aylık veri kullanımı 177,6 GByte iken 2021 yılının son çeyreğinde bu rakam yüzde 15’in üzerinde artarak 204,4 GByte’a yükseldi. Mobil aboneler için ise 2020 yılı dördüncü çeyreğinde 9,9 GByte olan veri kullanımı yüzde 10,3 artışla 11 GByte’a çıktı” denildi.

İNTERNET ABONE SAYISI 88,2 MİLYONA ÇIKTI

Her geçen gün daha ulaşılabilir hale geldiği

Takip eden yıllarda B-SUV ve C-MPV'nin de aileye katılmasıyla, aynı DNA'yı taşıyan ve 5 modelden oluşan ürün gamı tamamlanacak.

- Togg, 2030'a kadar tek bir platformdan 5 farklı model üretimiyle toplam 1 milyon adet araç üretmeyi planlıyor.

Togg, Gemlik'te kendi pistine çıktı

Togg'un 'Yeniliğe Yolculuk' hedefinin çerkiideği olan Gemlik Tesis'i'nde inşa edilen 1.6 kilometrelik test pisti tamamlandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ile Togg Yönetim Kurulu üyeleri pistteki ilk deneme sürüşünü gerçekleştirdi.

Togg'un, 18 Temmuz 2020 tarihinde başladığı Gemlik Tesisleri'ndeki inşaat çalışmalarında hızla sona yaklaşıyor. Aynı çatı altında topladığı fonksiyonları, akıllı ve çevreci özellikleriyle "Bir Fabrikadan Daha Fazlası" olarak tanımlanan Togg Gemlik Tesis'i'nde 1.6 kilometrelik test pisti tamamlandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ile aylık Yönetim Kurulu toplantısını Gemlik'te gerçekleştiren Togg Yönetim Kurulu üyeleri, pistteki ilk deneme sürüşünü gerçekleştirdi. 'Yüksek hız pisti', 'bozuk yol pisti', 'özel manevra alanı' gibi farklı ihtiyaçlara göre tasarlanan

pistte, Togg prototipleri test edilecek. Ürün geliştirme ve kalite süreçlerinin test edileceği pistin yapımı 3 aylık sürede tamamlandı.

Rakamlarla Togg Gemlik Tesis

- Toplam 1 milyon 200 bin metrekare açık alan üzerine inşa edilen Gemlik Tesis'i'nde üretim birimlerine ilişkin çalışmalar Mayıs 2022'de tamamlanacak.
- Yüzde 86'sı tamamlanan gövde tesisinde 185 robot parçasız provalara başladı.
- Boya tankları ve fırınlarının kurulumu yapılan boya tesisinin yüzde 92'si tamamlandı.
- Montaj tesisinin yüzde 84'ü bitti.
- Togg, 2022 yılının son çeyreğinde seri üretime hazır olacak.
- Homologasyon testlerinin tamamlanmasının ardından 2023 yılının ilk çeyreği sonunda C segmentindeki ilk araç olan SUV pazara çıkacak. Ardından C segmentindeki Sedan ve Hatchback modelleri üretim sırasına girecek.

Sabancı Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Zafer Gedik, gelecekte hesaplama gücü çok yüksek kuantum bilgisayarlarının dünyayı değiştireceğini söyledi. Türkiye’de de süperiletken sistemler, kuantum optiği ve haberleşme uygulamaları konularında ilerlenebileceğini belirten Zafer Gedik, Sabancı Üniversitesi bünyesinde bu konuda çalışmalar yapan araştırmacılar olduğunu ifade etti.

Sabancı Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Durmuş Ali Demir, kuantum fiziğinin başlangıç dönemini ve getirdiği teknolojik yenilikleri aktardı. Kuantum tünelleme etkisini merkeze alan Demir, tünelleme etkisi yoluyla çalışan D-Wave kuantum bilgisayarları ve DNA’nın mutasyon geçirmesini ele aldı, tünelleme esnasında oluşan gecikme zamanının belirleyici rolünü vurgulayıp Sabancı Üniversitesi öğrencilerinin yaptıkları araştırmalardan söz etti.

Kuantum Bilgisayarlar Dünyayı Değiştirecek

Sabancı Üniversitesi’nin kamu ve özel sektör yöneticilerini bilim ve teknoloji ile buluşturmak üzere düzenlediği “Teknolojinin Gücüyle Geleceğe” Webinar Serisi’nin üçüncüsü “Kuantum Teknolojileri ve Kuantum Sonrası Dünya” başlığı altında gerçekleşti.

Türkiye’nin yüksek öğretimi odağına alan, topluma fayda sağlayan, öncü ve lider uluslararası araştırma üniversitesi Sabancı Üniversitesi’nin, bilim ve teknoloji alanındaki bilgi ve deneyimlerini kamu ve iş dünyası ile paylaşmak üzere gerçekleştirdiği webinar serisinin üçüncüsü yapıldı.

Sabancı Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı Erkan Savaş ve Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyeleri Durmuş Ali Demir, Zafer Gedik “Kuantum Teknolojileri ve Kuantum Sonrası Dünya” konusundaki görüşlerini ve öngörülerini aktardı.

Kuantum mekaniğinin temellerinin tekrar gözden geçirilmesine yol açan teknolojik gelişmelerin ve olası sonuçların tartışıldığı webinarda, güneşin ışımasından nükleer reaktörlerin çalışmasına, DNA’daki mutasyonlardan koku almaya, bilgisayar hafızalarından taramalı tünelleme mikroskobuna kadar şaşırtıcı kuantum olayları ve heyecan verici yeni uygulama alanları ele alındı.

Sabancı Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekanı Erkan Savaş, “Üniversite olarak geçen yıl başladığımız Teknolojinin Gücüyle Geleceğe webinar serisinde Sabancı Üniversitesi akademisyenleri olarak, bilimsel çalışma alanlarımızda meydana gelen yeni gelişmeleri, bulguları ve öne çıkan popüler konuları toplumun her kesimiyle paylaşacağımız bir ortamı yaratmayı hedefliyoruz. Bu yolla üniversitemizin önemli yetkinlik alanlarını, katılımcılara aktarıyoruz” dedi.

COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda (KVKK) Mevcut Durum Nedir?

Kişisel Verileri Koruma Kurumu (<https://www.kvkk.gov.tr>) faaliyetlerine başlamış, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (KVKK) ihlali nedeniyle idari para cezası ile karşı karşıya kalmak mümkün hale gelmiştir. 7 Nisan 2016 tarihinden önce işlenmiş olan kişisel verilerin KVKK'ya uyum için verilen süre 7 Nisan 2018 tarihi itibarıyla sona ermiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir, Şenol Vatansever'in BENGÜTÜRK TV'de yapımcısı ve moderatörü olduğu Teknoloji ve Gelecek programının 5 Eylül 2021 tarihinde gerçekleşen canlı yayınına stüdyo konuklu olarak katıldı. Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun göreve başladığı 12 Ocak 2017 tarihinden

5 Eylül 2021 tarihine kadar gerçekleşen KVKK istatistiklerini paylaştı:

- Veri ihlali gerekçesiyle 10.512 adet ihbar ve şikâyet başvurusu yapıldı, 8.602 adedi sonuçlandırıldı.
- 607 adet veri güvenliği ihlal bildirimi iletili, 110 adedi Kurumun internet sayfasında ilan edildi.
- VERBİS'e yurt içinden yaklaşık 75.000 adet kayıt yapıldı, 130.000 adet kayıt yapılması bekleniyor. VERBİS'e yurt dışından 556 adet kayıt yapıldı.
- Yurt dışına veri aktarımında 4 adet taahhüde izin verildi.
- Kurulun görev alanına giren çeşitli konularda 628 adet hukuki görüş verildi.
- Yaklaşık 55.000.000 TL idari yaptırım uygulandı.

KVKK'nın yorumlanması konusunda sıkıntılar ve ilgisiz çözümlere yönelme gibi durumlarla karşılaşmaktadır. Uyumlu hale gelmek ve cezalarla karşı karşıya kalmamak için hızlı aksiyon alınması önerilmektedir.

Bkz. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (<https://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.aspx?MevzuatKod=1.5.6698&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=6698&Tur=1&Tertip=5&No=6698>)

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun amacı nedir?

Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun kapsamı nedir?

Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.

Ayırılıkta Yaptırımlar Nelerdir?

- Veri Güvenliği Yükümlülüğün ihlali: 1.966.860 TL'ye kadar para cezası
- Kurul tarafından Verilen Kararların Yerine Getirilmemesi: 1.966.860 TL'ye kadar para cezası
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) madde 136'dan 2-4 yıl arası, TCK madde 138'den 1-2 yıl arası, KVKK madde 17'den (TCK madde 138'den) 1-2 yıl arası hapis cezası. Kamu görevlisi olunca ceza yarı oranda artırılabilir.

Veri Sorumlusunun Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri

Kanunun veri güvenliğine ilişkin 12. maddesine göre veri sorumlusu;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,

- Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak ile yükümlüdür.

Veri sorumlusu bu yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır. Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak ise Kurulun yetki ve görevleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte, Kurul tarafından belirlenecek asgari kriterler esas alınmak üzere sektör bazında işlenen kişisel verilerin niteliğine göre ilave tedbirlerin alınması da söz konusu olabilecektir.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2040/Veri-Guvenligine-Iliskin-Yukumlulukler>

Veri Sorumlusunun İlgili Kişiler Tarafından Yapılan Başvuruların Cevaplanması Yükümlülüğü

Veri sorumluları, ilgili kişiler tarafından yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle kendisine iletilen Kanunun uygulanmasıyla ilgili talepleri, niteliklerine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmalıdır. Ancak, işlemin ayrıca bir maliyet gerektirmesi hâlinde, veri sorumlusu, Kurulca belirlenen tarife-deki ücretleri başvuruda bulunan ilgili kişiden isteyebilir.

Kurulca belirlenen tarifeye Veri Sorumlularına Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde yer verilmiştir.

Veri sorumlusu, talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ise bu cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirir. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi hâlinde veri sorumlusu tarafından bu talebin gereği yerine getirilir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması hâlinde ise alınan ücret ilgiliye iade edilir.

Başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili

kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyette bulunabilir.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2046/Ilgili-Kisiler-Tarafindan-Yapilan-Basvurularin-Cevaplanmasi-Yukumlulugu>

Veri Sorumlusunun Kurul Kararlarının Yerine Getirilmesi Yükümlülüğü

Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda yapacağı inceleme sonucunda bir ihlalin varlığını tespit ederse, hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından

giderilmesine karar vererek, kararı ilgililere tebliğ eder. Veri sorumlusu, bu kararı, tebliğ tarihinden itibaren gecikmesizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirmek zorundadır.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2047/Kurul-Kararlarinin-Yerine-Getirilmesi-Yukumlulugu>

Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi

Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde bu veriler, resen veya ilgili kişinin

talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

İşlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalktığı hallerde kişisel verileri silmek, yok etmek veya anonim hale getirmek veri sorumlusunun yükümlülüklerindendir. Bunun için ilgili kişinin başvurusu şart değildir. Bununla birlikte, veri sorumlusunun ihmali durumunda ilgili kişinin kişisel verilerinin yok edilmesini veya silinmesini talep etme hakkı bulunmaktadır.

Öte yandan, Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi ve Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlamış olan veri sorumlusu, kişisel verileri silme, yok

etme veya anonim hale getirme yükümlülüğünün ortaya çıktığı tarihi takip eden ilk periyodik imha işleminde, kişisel verileri siler, yok eder veya anonim hale getirir.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2038/Kisisel-Verilerin-Silinmesi,-Yok-Edilmesi-ve-ya-Anonim-Hale-Getirilmesi>

Kişisel verilerin silinmesi, kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir. Veri sorumlusu, silinen kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için erişilemez ve tekrar kullanılamaz olması için gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kişisel verilerin yok edilmesi, kişisel verilerin hiç kimse tarafından hiçbir şekilde erişilemez, geri getirilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin yok edilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi, kişisel verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesidir. Kişisel verilerin anonim hale getirilmiş olması için; kişisel verilerin, veri sorumlusu, alıcı veya alıcı grupları tarafından geri döndürme ve verilerin başka verilerle eşleştirilmesi gibi kayıt ortamı ve ilgili faaliyet alanı açısından uygun tekniklerin kullanılması yoluyla dahi kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemez hale getirilmesi gerekir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin anonim hale getirilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2038/Kisisel-Verilerin-Silinmesi,-Yok-Edilmesi-ve-ya-Anonim-Hale-Getirilmesi>

COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı Hakkında

COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı (<https://www.cosmosera.com>) lisansını satın alma, kiralama, tek seferlik kullanım ya da bütçenize uygun özel finans modelleri ile elde edebilir ve 1 günde canlı kullanıma geçebilirsiniz! Kişisel Veri İşleme Envanteri oluşturma ve güncel tutma çalışması için tüm sistemlerinizde otomatik olarak kişisel verileri tarayıp bulabilirsiniz.

COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımından ayrıca yukarıda detayları paylaşılan aşağıda belirtilen yükümlülükler için de yararlanabilirsiniz:

- Veri Sorumlusunun Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri
- Veri Sorumlusunun İlgili Kişiler Tarafından Yapılan Başvuruların Cevaplanması Yükümlülüğü
- Veri Sorumlusunun Kurul Kararlarının Yerine Getirilmesi Yükümlülüğü

• Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi

Yazılım Ne Yapar?

COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı, işletim sisteminden bağımsız olarak aşağıdaki kişisel verileri Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (KVKK) uygun olarak sunucularda, veri tabanlarında ve kullanıcı bilgisayarlarında tarayıp bulur:

- T.C. kimlik numarası,
- Ad ve soyad,
- Cep telefonu numarası,
- Kredi kartı bilgileri,
- Banka hesap bilgileri,
- Vs.

COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı; dosyaların içerisinde, taranmış dokümanlarda, yazılımlarda, veri tabanlarında ve bunları kullanan uygulamalarda

bulduğu kişisel verileri raporlar, tercihlerinize göre sınıflandırabilir, taşıyabilir, silebilir ve anonim hale getirebilir.

KVKK Kapsamı	Yazılım
KVKK - İdari Tedbirler	
Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması	COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma
KVKK - Teknik Tedbirler	
Silme, Yok Etme veya Anonim Hale Getirme	COSMOSERA KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma

Yazılımın Genel Özellikleri Nelerdir?

- Komut satırından çalışır. Arayüz gerektirmez, esnektir, script ve batch içinde kullanılabilir. Aynı zamanda kolay kullanıcı arayüzüne de sahiptir.
- Kullanıcı bazlı yetkilendirmeye sahiptir. Yani BT, İK, Finans, Satış vb. bölümlerde çalışanların sadece kendi sorumlu oldukları alanlarda tarama yapmasına imkan verir.
- Standart olarak tanımlı olan kişisel verilere ek olarak yeni kişisel veriler de tanımlamanıza imkan verir.

- Tanımlı olan tüm sistemlerde bulunan tanımlı olan tüm kişisel verileri tek tuş tıklamaıyla tarayabilir.
- Kelime bazlı tarama yapabilir. Aynı anda birden fazla kelime tarayabilir. Örneğin; kişisel verileriyle ilgili talepte bulunan 100 kişi varsa, her biri için tek tek arama yapmak yerine 100'ü için de aynı anda tarama yapılabilir.
- Regex bazlı tarama yapabilir. Aynı anda birden fazla regex tarayabilir.
- Sadece değişen dosyaları tarama özelliği vardır. Böylece zaman tasarrufu sağlanabilir.
- Admin paylaşımları (Administrative Shares) ile uzaktan tarama yapabilir.
- Kendi zamanlayıcısı ile belirli periyotlarda (her saat, iki saatte bir vb.) çalışabilir. Microsoft Windows Task Scheduler ile de çalışabilir.
- Dosya taramada yapılan silme ve taşıma işlemlerinin raporlarının imzalı olarak saklanmasını sağlar.

Yazılım Neleri Destekler?

Dosyalar

- Adobe Acrobat Reader (PDF),
- Şifrelenmiş Adobe Acrobat Reader (PDF),
- Microsoft Word,
- Microsoft Excel,
- Comma-separated values (CSV),
- Text.

Tagged Image File Format (TIFF)

Çeşitli Resim Biçimleri

- The Joint Photographic Experts Group (JPEG)
- The Graphics Interchange Format (GIF)
- Portable Network Graphics (PNG)

Outlook Data File (.PST)

- (Taşıma ve silme yapmaz)

CRM çözümleri

- SugarCRM vb.

ERP çözümleri

- SAP,
- Uyumsoft,
- Logo,
- Mikro vb.

Veri tabanları ve bunları kullanan uygulamalar

- MS SQL,
- Oracle,
- MySQL,
- PostgreSQL,
- SQLite,
- H2.

COSMOSERA SIEM Güvenlik Bilgi ve Olay Yönetimi Yazılımı ve diğer SIEM yazılımları ile entegre olabilir.

Desteklenen Doküman Biçimleri

- Audio formats
- CAD formats
- Compression and packaging formats
- Crypto formats
- Database formats
- Electronic Publication Format
- Executable programs and libraries
- Feed and Syndication formats
- Font formats
- Help formats
- HyperText Markup Language
- Image and Video object recognition
- Image formats
- iWorks document formats
- Java class files and archives
- Mail formats
- Microsoft Office document formats
- Natural Language Processing
- OpenDocument Format
- Portable Document Format
- Rich Text Format

- Scientific formats
- Source code
- Text formats
- Video formats
- WordPerfect document formats
- XML and derived formats

Desteklenen Biçimlerin Tam Listesi

Application

- aaigrd
- aig
- applefile
- atom+xml
- chm
- deflate64
- dif+xml
- dted
- elas
- epub+zip
- fits
- geotopic

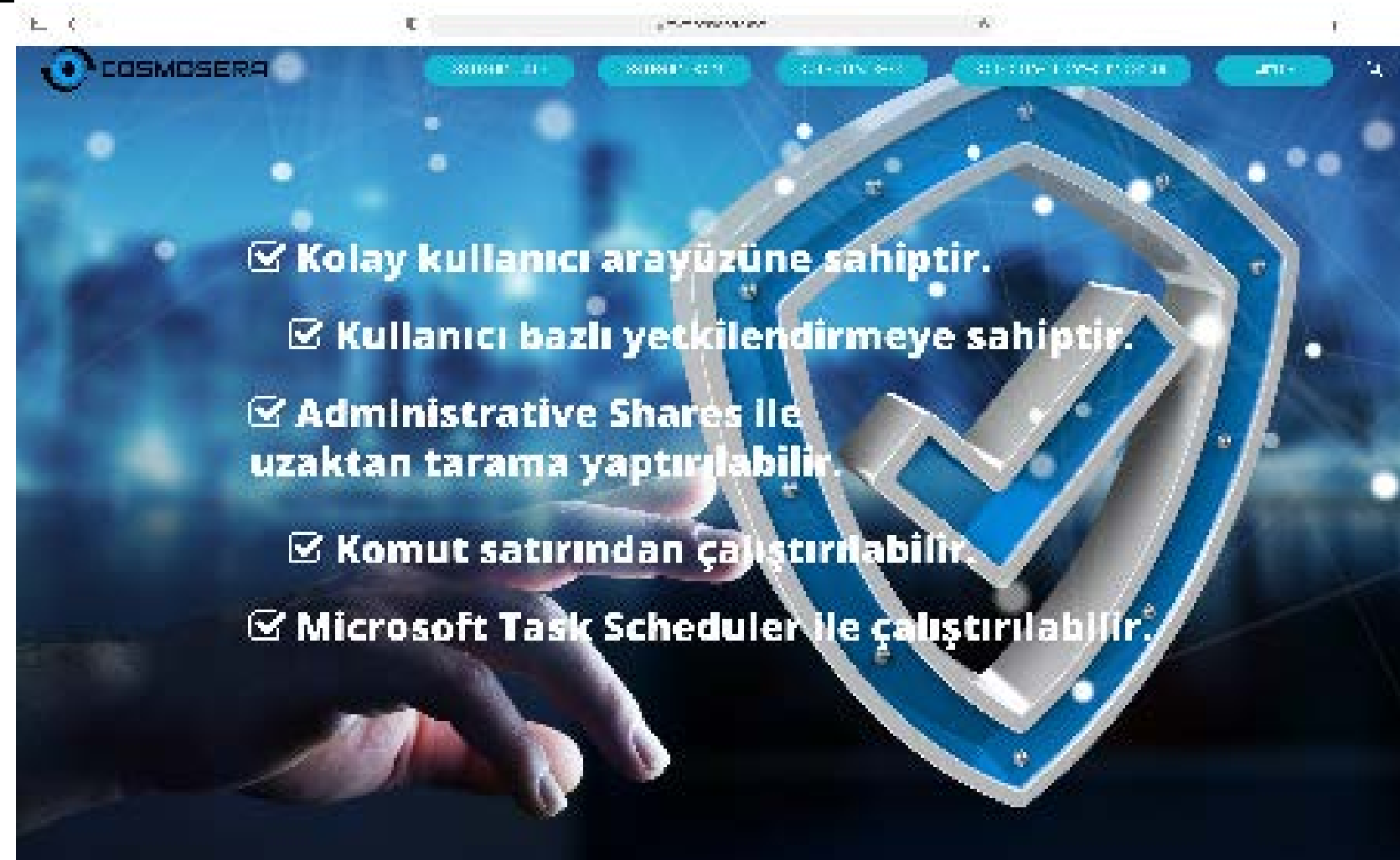

- gff
- grass-ascii-grid
- gzip
- java-archive
- java-vm
- jaxa-pal-sar
- jdem
- kate
- leveller
- mbox
- mp4
- ms-tnef
- msword
- ogg
- pcisdsk
- pdf
- pkcs7-mime
- pkcs7-signature
- rss+xml
- rtf
- sdts-raster
- sldworks
- terragen

- timestamped-data
- vnd.apple.iwork
- vnd.apple.keynote
- vnd.apple.numbers
- vnd.apple.pages
- vnd.ms-excel
- vnd.ms-excel.addin.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.sheet.2
- vnd.ms-excel.sheet.3
- vnd.ms-excel.sheet.4
- vnd.ms-excel.sheet.binary.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.sheet.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.template.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.workspace.3
- vnd.ms-excel.workspace.4
- vnd.ms-htmlhelp
- vnd.ms-outlook
- vnd.ms-outlook-pst
- vnd.ms-powerpoint
- vnd.ms-powerpoint.addin.macroenabled.12
- vnd.ms-powerpoint.presentation.macroenabled.12
- vnd.ms-powerpoint.slide.macroenabled.12
- vnd.ms-powerpoint.slideshow.macroenabled.12

- vnd.ms-powerpoint.template.macroenabled.12
- vnd.ms-project
- vnd.ms-spreadsheetml
- vnd.ms-tnef
- vnd.ms-visio.drawing
- vnd.ms-visio.drawing.macroenabled.12
- vnd.ms-visio.stencil
- vnd.ms-visio.stencil.macroenabled.12
- vnd.ms-visio.template
- vnd.ms-visio.template.macroenabled.12
- vnd.ms-word.document.macroenabled.12
- vnd.ms-word.template.macroenabled.12
- vnd.ms-word2006ml
- vnd.ms-wordml
- vnd.ms-xpsdocument
- vnd.oasis.opendocument.chart
- vnd.oasis.opendocument.chart-template
- vnd.oasis.opendocument.formula
- vnd.oasis.opendocument.formula-template
- vnd.oasis.opendocument.graphics
- vnd.oasis.opendocument.graphics-template
- vnd.oasis.opendocument.image
- vnd.oasis.opendocument.image-template
- vnd.oasis.opendocument.presentation

- vnd.oasis.opendocument.presentation-template
- vnd.oasis.opendocument.spreadsheet
- vnd.oasis.opendocument.spreadsheet-template
- vnd.oasis.opendocument.text
- vnd.oasis.opendocument.text-master
- vnd.oasis.opendocument.text-template
- vnd.oasis.opendocument.text-web
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.presentation
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.slide
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.slideshow
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.template
- vnd.openxmlformats-officedocument.spreadsheetml.sheet
- vnd.openxmlformats-officedocument.spreadsheetml.template
- vnd.openxmlformats-officedocument.wordprocessingml.document
- vnd.openxmlformats-officedocument.wordprocessingml.template

- vnd.sun.xml.writer
- vnd.visio
- vnd.wap.xhtml+xml
- vnd.wordperfect; version=5.0
- vnd.wordperfect; version=5.1
- vnd.wordperfect; version=6.x
- vrt
- x-7z-compressed
- x-ace2
- x-archive
- x-arj
- x-asp
- x-bag
- x-blx
- x-brotli
- x-bt
- x-bzip
- x-bzip2
- x-cappi
- x-chm
- x-coasp
- x-compress
- x-coredump

- x-cosar
- x-cpg
- x-cpio
- x-ctable2
- x-ctg
- x-dbf
- x-dipex
- x-dods
- x-doq1
- x-doq2
- x-e00-grid
- x-ecrg-toc
- x-elf
- x-envi
- x-envi-hdr
- x-epsilon
- x-ers
- x-executable
- x-fast
- x-fictionbook+xml
- x-font-adobe-metric
- x-font-ttf
- x-generic-bin

- x-geo-pdf
- x-gmt
- x-grib
- x-grib2
- x-gs7bg
- x-gsag
- x-gsbg
- x-gsc
- x-gtx
- x-gxf
- x-gzip
- x-hdf
- x-hdf
- x-http
- x-ibooks+zip
- x-ingr
- x-isatab
- x-isis2
- x-isis3
- x-java-pack200
- x-kml
- x-kro
- x-l1b
- x-lan

- x-lcp
- x-los-las
- x-lz4
- x-lzma
- x-map
- x-matlab-data
- x-mbtiles
- x-midi
- x-ms-owner
- x-msaccess
- x-msdownload
- x-msgn
- x-mspublisher
- x-ndf
- x-netcdf
- x-netcdf
- x-ngs-geoid
- x-ntv2
- x-nwt-grc
- x-nwt-grd
- x-object
- x-p-aux
- x-pcidsk
- x-pds

- x-pnm
- x-ppi
- x-quattro-pro; version=9
- x-r
- x-rar-compressed
- x-rasterlite
- x-rik
- x-rmf
- x-rpf-toc
- x-rs2
- x-rst
- x-sas-data
- x-sdat
- x-sharedlib
- x-snappy
- x-snodas
- x-srtmhgt
- x-tar
- x-til
- x-tnef
- x-tsx
- x-usgs-dem
- x-vnd.oasis.opendocument.chart
- x-vnd.oasis.opendocument.chart-template
- x-vnd.oasis.opendocument.formula
- x-vnd.oasis.opendocument.formula-template
- x-vnd.oasis.opendocument.graphics
- x-vnd.oasis.opendocument.graphics-template
- x-vnd.oasis.opendocument.image
- x-vnd.oasis.opendocument.image-template
- x-vnd.oasis.opendocument.presentation
- x-vnd.oasis.opendocument.presentation-template
- x-vnd.oasis.opendocument.spreadsheet
- x-vnd.oasis.opendocument.spreadsheet-template
- x-vnd.oasis.opendocument.text
- x-vnd.oasis.opendocument.text-master
- x-vnd.oasis.opendocument.text-template
- x-vnd.oasis.opendocument.text-web
- x-wcs
- x-webp
- x-wms
- x-xyz
- x-xz
- x-zmap
- xhtml+xml
- xml
- xpm
- zip
- zlib

Audio

- basic
- midi
- mp4
- mpeg
- ogg
- ogg; codecs=opus
- ogg; codecs=speex
- opus
- speex
- vnd.wave
- vorbis
- x-aiff
- x-flac
- x-oggflac
- x-oggpcm
- x-wav

Image

- adrg
- arg
- big-gif
- bmp
- bpg
- bsb
- ceos
- eir
- emf
- envisat
- fit
- fits
- geotiff
- gif
- hfa
- icns
- ida
- ilwis
- jp2
- jpeg
- nitf
- png
- raster
- sar-ceos
- sgi
- svg+xml
- tiff
- vnd.adobe.photoshop
- vnd.dwg

- vnd.wap.wbmp
- webp
- wmf
- x-airsar
- x-bpg
- x-dimap
- x-fujibas
- x-hdf5-image
- x-icon
- x-jbig2
- x-mff
- x-mff2
- x-ms-bmp
- x-ozl
- x-pcraster
- x-srp
- x-xcf

Message

- rfc822

Model

- vnd.dwfx+xps

Text

- html
- iso19139+xml
- plain
- vnd.iptc.anpa
- x-c++src
- x-groovy
- x-java-source

Video

- 3gpp
- 3gpp2
- daala
- mp4
- ogg
- quicktime
- theora
- x-dirac
- x-flv
- x-m4v
- x-oggrgb
- x-ogguvs
- x-oggyuv
- x-ogm

KVKK'ya Uyum Kapsamında Alınacak Kişisel Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı İçin Önerilen Şartname Maddeleri Nelerdir?

- Ürün işletim sistemi bağımsızlığını sağlamak için hem Microsoft Windows hem de Linux işletim sistemine sanallaştırmaya gerek duymadan kurulabilmelidir.
- Ürün PDF, Şifrelenmiş PDF, Microsoft Word, Microsoft Excel, CSV, TXT, TIFF, JPEG, GIF, PNG dahil olmak üzere çeşitli resim dosyaları vb. dosyalar içerisinde işletim sisteminden bağımsız olarak T.C. Kimlik Numarası, ad ve soyad, cep telefonu numarası, kredi kartı bilgileri, banka hesap bilgileri gibi Kişisel Verileri -gerektiğinde OCR yaparak- tarayıp bulabil-meli ve raporlayabilmelidir. Bulduğu dosyaları KVKK'ya uygun olarak silebilmelidir (istenirse öncelikle başka bir dizine taşıyabilmelidir). Yapılan tüm bu işlemlerin imzalı olarak zaman damgasıyla saklanması sağlanmalıdır.
- Ürün Microsoft SQL, Oracle, MySQL, PostgreSQL, SQLite, H2 veri tabanları ve bunları kullanan uygulamalarda işletim siste-minden bağımsız olarak T.C. Kimlik Numara-sı, cep telefonu numarası, kredi kartı bilgileri gibi Kişisel Verileri tarayıp bulabilmeli ve raporlayabilmelidir. Bulduğu veri tabanı alan-larında içinde kişisel veri olanları KVKK'ya uygun olarak anonim hale getirebilmelidir.
- PST/OST dosyalarında bulunduğu e-mailleri raporlayabilmelidir.
- Kelime bazlı, regex bazlı tarama yapabilme-lidir. Aynı anda birden fazla kelime, aynı anda birden fazla regex tarama yapabilmelidir.
- T.C. Kimlik Numarası keşfini algoritmasına uygun olarak sıfır hata ile yapabilmelidir.
- Kolay kullanıcı arayüzüne sahip olmalıdır.
- Kullanıcı bazlı yetkilendirmeye sahip olmalıdır.
- Admin paylaşımları ile uzaktan tarama (Ad-ministrative Shares) yapabilmelidir.
- Komut satırından çalışabilmelidir.
- Microsoft Task Scheduler ile çalıştırılabil-melidir.

İletişim:

© COSMOSERA, Patriot Teknoloji A.Ş.
Web sitesi: <https://www.cosmosera.com>
E-posta: info@cosmosera.com
Telefon: (0850) 260 00 78

"GAZETECİLİK İLE SOSYAL MEDYA İLİŞKİSİ"

SOSYAL MEDYADA HABER VAR

İZZET TAŞKIRAN

DİĞER
YAYINLARI

21 Uluslararası
Lösemili
Çocuklar Ayı

LÖSEV
Lösemili Çocuklar Vakfı

Lösemi ile değişen hayatımda hayallerimle güçlüyüm!

3-25 Haziran 2022

Türkiye ve LÖSEV'in önderliğinde,
dünya ülkelerinin katılımıyla...

FARKLI OLMAK YETMEZ

Günümüz iş dünyasında doğru ve verimli iletişim, kalıcı başarı sağlamakta hayati bir öneme sahip. Hedef kitleye ulaşmanın sırrı ise medya ve müşteri ilişkilerinde yatıyor.

Uzmanlığı, deneyimi ve özel yaklaşımlarıyla, hikayelerinizi hedef kitleye en etkili şekilde ulaştıran, iş dünyası ve medyada hak ettiğiniz ilgiyi yaratan **Faselis Growth** ile tüm dikkatleri üzerinize çekmeye hazır mısınız?

FARK EDİLMEK GEREKİR

